1.000.000 тонна тайёр!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

№ 221 (16.304) • 21 сентябрь 1975 йил, якшанба • Баҳоси 2 тийин

УКРАИНА ССР САНОАТИ БЕШ ЙИЛЛИКНИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРДИ

Украина ССР меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди қарорларини бажара бориб, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг иқтисодий сиёсат масалалари юзасидан сўзлаган нутқларида баён қилинган қоидалар ва хулосаларга амал қилиб, социалистик мусобақани кенг авж олдириб, саноат ишлаб чиқариш умумий ҳажмини ўстириш беш йиллик топшириғини шу йил сентябрда, муддатидан илгари бажардилар.

1971—1975 йилларда саноат маҳсулотини ишлаб чиқариш КПСС XXIV съезди Директиваларида кўзда тутилган 38-41 процент ўрнига 42 процент кўпайтирилади. Ана шу ўсишнинг қарийб бешдан тўрт қисми меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига таъминланмоқда.

Буюмларнинг кўпгина муҳим турларини ишлаб чиқариш юзасидан беш йиллик охирига белгиланган даражага ҳозирдаёқ эришилди. 1975 йил учун Директиваларда белгиланган топшириқдан ташқари 3 миллион тоннадан кўпроқ кўмир қазиб олинади, 800 минг тонна қора металлар тайёр прокати, 1,9 миллион тонна минерал ўғит, 400 минг тонна цемент ва кўпгина бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқарилади.

Киев шаҳри, Днепропетровск, Донецк, Запорожье, Львов, Харьков ва республиканинг бошқа областларидаги саноат корхоналарининг меҳнаткашлари планни бажаришга катта ҳисса қўшдилар.

Икки мингта корхона ва ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективлари беш йиллик топшириқларини муддатидан аввал тугалладилар. Ишчилардан етти юз мингдан кўпроқ киши шахсий беш йиллик планларини бажариб, ҳозир навбатдаги беш йиллик ҳисобига меҳнат қилмоқда.

Техника тараққиётини таъминловчи тармоқлар республикада илдам суръатлар билан ривожланмоқда. Машинасозлик ва металл ишлаш саноатида маҳсулот ишлаб чиқариш 1,8 баравар, химия ва нефть химияси саноатида эса 1,7 баравар кўпаяди. Электрэнергетика, қора металлургия, ёқилғи, енгил ва озиқ-овқат саноати тармоқлари янада ривож топди.

Беш йил мобайнида қарийб 300 та саноат корхонаси фойдаланишга топширилади. Запорожье ва Углегорск ГРЭСлари, Ленин номидаги Кривой-Рог металлургия заводида жаҳонда энг йирик бўлган тўққизинчи домна печи, «Азовсталь» заводида қалин пўлат тахта ишлаб чиқарадиган кучли «3600» стани, Кривой-Рог заводида учинчи Блюминг, Донецк заводида тайёрлаш стани ва Харцизск заводида труба электр пайвандлаш цехи, кўмир шахталари ва саралаш фабрикалари, Белая церковда шина ва резина асбест буюмлар комбинати, Донецк ва Тернополь ип-газлама комбинатлари, Дружковка чинни заводи, Ракитянка қанд заводи, янги гўшт комбинатлари, сут заводлари ишга тушириилди.

Украина ССР меҳнаткашлари КПСС XXV съезди шарафига социалистик мусобақага қўшилиб, Коммунистик партиянинг XXV съездини меҳнатда янгидан-янги муваффақиятлар билан кутиб олиш учун қўшимча саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш, ишлаб чиқариш резервларидан тўлароқ фойдаланиш юзасидан ўз зиммаларига янги, оширилган мажбуриятлар қабул қилдилар.

СССР МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ.

ЎЗБЕКИСТОНДА ҲАММА ПАХТАКОР

Бу шундай бир ўлкаки, поёнсиз пахтазорлар кўкида лочин қушлар қаноти толади. Бу шундай бир ўлкаки, бунда ҳар бир юрак пахта ишқи ва ташвиши билан тепади. Бу шундай ўлкаки, четонварлари, суворийлари ҳар тонгда юз минг тонналик хирмон учун отланади. Олимнинг беором ўйларида пахта ташвиши, бастакорнинг жўшқин куйларида пахта оҳанги, шоирнинг ҳассос шеърларида пахта жаранги. У ҳоҳ ишчи, ҳоҳ қурувчи бўлмасин, инженер ва студент бўлмасин, ёшу қари, катта-кичик бўлмасин, пахта билан нафас олиб, пахта билан улғаяди. Кўчаларда, йўлларда, давраларда пахта гурунги. Кунлик пахта маълумотига ҳамма баб-баравар кўз тиккан. Бу шундай бир ўлкаки, бунда ҳамма — пахтакор, бунда ҳамма пахта ишқини юрагига жо этган. Бу ўлкани пахтақайнар Ўзбекистон дейдилар.

Пахта — халқ, давлат бойлиги, интернационал дўстлик рамзи. Пахта — партия аграр сиёсатининг таркибий қисми, социал-иқтисодий юксалиш омили, турмуш фаровонлиги манбаъи, коммунистик маъмурчилик зийнати. У, шаклан миллий, мазмунан социалистик маданиятимиз равнақининг таг замини, пойдевори.

Пахта — момиқ тола, чидамли ип, чиройли газлама, хушбичим кийим-кечак. Пахта — мой. Пахта чиқиндиси — чорва озуқаси, демакким, мўл-кўл сут, гўшт! Ҳар чаноқ пахтада ер, сув, ўғит саховати, деҳқон меҳнати, техника қудрати мужассамлашган.

Пахта — «оқ олтин». КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев «оқ олтин»ни олтин қўллар яратади деди. Бободеҳқон уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул Турсунқулов пахтани ўзбекларнинг фарзанди деб атади. Пахтанинг нурафшон ҳар толаси мазмунида, кумуш хирмонлар салобатида Коммунистик партия, унинг ленинчи Марказий Комитети мураббийлигини, ишчилар, деҳқонлар, хизматчилар маънавий-сиёсий бирлигини кўрамиз.

Пахта — мамлакатимиз ҳазинасига қўшадиган энг катта бойлигимиз. Кўп тармоқли халқ хўжалигини янада тараққий эттириш, коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш, Ватан мудофаа қудратини ошириш ва жаҳонда барқарор тинчлик бўлишини таъминлаш, колхозлар ва совхозлар экономикасини мустаҳкамлаш, қишлоқларни шаҳар типида қайта қуриш манфаатлари пахта етиштиришни бутун чоралар билан кўпайтиришни тақоза этмоқда, совет пахтаси учун бошланган улкан юришда серқуёш республикамиз байроқдорлик ва карвонбошилик ролини ўйнамоқда.

Олимларимиз ҳам пахтачилик истиқболига салмоқли ҳисса қўшмоқдалар. **Сўнгги йилларда чигитнинг Тошкент навлари пахтакорга ноёб армуғон, бебаҳо мадад бўлди. Тошкент навлари туфайли пахтачилигимиз янги довонларга кўтарилди, далалар вилт балосидан қутилди. Эндиликда Тошкент навлари Ўзбекистон пахта далаларининг ярмидан кўпроғига экилиб, сезиларли равишда юқори ҳосил олинмоқда. Бу нав мамлакатнинг ҳамма пахтакор республикаларида йил сайин кенг майдонларни эгаллаб бораётганлигидан ҳақли равишда фахрланамиз. Ўзининг сер ҳосил, вилтга чидамли ва толасининг сифатлилиги билан деҳқонлар, тўқувчилар олқишига сазовор бўлаётган Тошкент навларининг ижодкорларига барча офарин айтмоқда.**

Партия ва ҳукуматимиз пахтакорлар ҳақида доимо оталарча ғамхўрлик қилмоқдалар. Қишлоқ хўжалиги, хусусан пахтачилик учун кўплаб машиналар, ўғитлар, эҳтиёт қисмлар, қурилиш материаллари оляпмиз, давлат кўмаги билан сув муаммосини ҳал этяпмиз. Қатъий пландан ташқари топширилган пахта эвазига шу йилнинг ўзида 300 миллион сўм қўшимча даромад оламиз. Шунинг ўзигина партия ва ҳукумат ғамхўрлигининг бир кўринишидир.

Бундай ғамхўрликка жавобан она Ватанга 5 миллион 200 минг тонна пахта етказиб бериш билан тўққизинчи беш йилликни якунлаш, пахта етиштириш юзасидан эришилган бултурги рекордни яна бир карра такрорлашга муносиб ҳисса қўшиш ҳаммамиз ва ҳар биримизнинг халқ, партия олдидаги шарафли ишимиз, муқаддас бурчимиздир. Чунчи Ўзбекистонда ҳамма пахтакор!

Бунёдкорлик меҳнатимиз самараларини бугун равшан кўриб турибмиз. Барча колхозлар, совхозлар, бригадалар, бўлимлар, районлар, областлар пахтазорларида зиммамизга олган юксак социалистик мажбуриятимизни ошириб бажарадиган даражада юқори ҳосил етиштирдик. Натижада, юзимизни ёруғ, тилимизни бурро қиладиган. пахтакорлик номимизни шон-шарафларга буркайдиган ана шу ҳосил пайкаллардаги ғўза тупларида чаман-чаман очилиб турибди. Уни тезроқ териб олиш, юқори сортлар билан давлатга топшириш сиёсий ва иқтисодий аҳамиятга эга бўлган давлат ишидир.

Станок ёнида тер тўкаётган ишчи, мартен цехида пўлат эритаётган металлург, муҳташам биноларга ғишт тераётган қурувчи, оғир юкли поездни манзилга элтаётган машинист, тиним билмас шофёр ва трамвай ҳайдовчи, партада ўтирган студент ва ўқувчи, кўп болалик она ва пенсионер кекса — ҳамма беш миллион икки юз минг тонналик «оқ олтин» хирмони ишқида нафас олмоқда.

Шу кунларда газетани қўлига олган ҳар бир киши аввало пахта тайёрлашнинг бориши ҳақидаги маълумотга кўз ташлайди, рақамларнинг мағзини чақиб кўради, хўжалик раҳбарларининг фаолияти, ташкилотчилигига шунга қараб баҳо беради. Суръат отига қамчи босаётган районлар, областлар, йиллик пахта тайёрлаш планларини қойил қилиб бажариб қўйган хўжаликларнинг муваффақиятлари билан қувонади, диллари ҳушнуд бўлади, уларга таҳсинлар айтади.

Теримда сусткашлик қилаётган районлар, областларнинг кўрсаткичларига кўзи тушгач ранжийди, изтироб чекади, қолоқлик сабабларини таҳлил қилади, суръатни қачон кўтараркин, сентябрь ойи ўтиб боряпти-ку, деб хўжалик раҳбарлари шаънига таъна сўзлари айтади.

Бу йилги пахта теримида янги илғор районлар, қаҳрамонлик намуналарини кўрсатаётган теримчи ва механизаторлар етишиб чиқмоқда. Фарғонанинг Киров райони пахтакорлари катта карвонга моҳирлик билан карвонбошилик қилмоқда. Шу областнинг Ленинград, Қашқадарёнинг Шаҳрисабз, Яккабоғ, Андижоннинг Ленин, Андижон, Наманганнинг Чуст, Қорақалпоғистоннинг Тўрткўл районлари кировликлар билан изма-из боряптилар, фурсатнинг қадрига етиб, суръатга қанот бағишлаяптилар.

Бироқ Олтиариқ, Фарғона, Косон, Қамаши, Қўрғонтепа, Комсомолобод, Ленин йўли, Гагарин, Урганч, Қўшкўпир, Учқўрғон ва бошқа қатор районларда теримда кескин бурилиш ясалмаётганлиги бу районларнинг партия, совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари барча куч ва техника воситаларини дала ишларига тўла сафарбар этмаётганликларидан далолат беради.

Пахта тайёрлаш йиллик ва беш йиллик планлари, социалистик мажбуриятларни бажариш ҳар бир бригада, бўлим, колхоз, совхоз, район ва областнинг муқаддас бурчидир. Бу бурчни шу кунларда адо этмоғимиз ҳам фарз, ҳам қарздир. Бугун ҳамманинг ўрни пахтазорларда бўлмоғи керак. Мамлакатимиз биздан кўп, юқори сорт, таннархи арзон пахта кутяпти. Бирор киши теримдан четда қолмасин. Чунки Ўзбекистонда ҳамма пахтакор!

Замон талаби, ҳаёт тақозаси билан халқимиз механизаторларга катта умид боғламоқда, узоғимизни яқин, оғиримизни енгил қилади демоқда. Ватан қўлига тутқазган сеҳрли машиналарда 3 миллион тонна пахта териб беради деб ишонч билдирмоқда. Халқ ишончига сазовар бўлишдан ортиқ бахт борми дунёда?! Сиз, азиз механизаторлар, машиналарда уч миллион тонна пахта териб беришга аҳд қилдингизлар. Гвардиячиларнинг сўзи билан иши бир бўлади. Бутун маҳоратингиз, билимингиз, бой тажрибангизни сарфлаб, юксак социалистик мажбуриятларингизни бажаришингизни кенг жамоатчилик кутмоқда, ишингизни кузатиб бормоқда. Ишончни оқлаш учун курашинг!

Дам ғанимат, дақиқалар ҳисобда. Бугун қишлоқ, посёлка ва овул аҳолисининг барчаси, зарур бўлган кезда шаҳарликлар далаларда астойдил тер тўкиб ишлаши, графикларнинг бажарилиши, суръатнинг кўтарилишига қўлидан келган ҳиссасини қўшиши керак. Партия шундай деяпти, Ватан шуни кутяпти. Чунки Ўзбекистонда ҳамма теримчи, механик-ҳайдовчи — пахтакор!

Теримнинг ўзига хос нозик томонлари бор. Пахта тез ва тоза терилсин, чаноқларда қолдирилмасин, ерга тўкиб исроф қилинмасин, пайхон этилмасин. чорва молларидан сақлансин. Йўллар, хирмон жойлар назорат остида бўлсин. Чунки ҳар чаноқ пахтага бир йиллик ҳалол меҳнатимиз синггaн. Гавҳарни тупроққа қориштирмайлик, зар қадрини ҳаммадан кўра заргар билишини ёдда саклайлик!

Пахта йиғим-терими мураккаб, кўп қиррали, масъулиятли, айни кезда шарафли иш. Партия ташкилотлари вазиятни ҳисобга олиб, пахтакорлар орасида оммавий-сиёсий, ташкилий-тарбиявий ишларни ҳар қачонгидан ҳам кучайтиришлари, социалистик мусобақани пахта тайёрлашни авж олдиришда қудратли кучга айлантиришлари керак. Бугун бир киши ёки бир группа кишилар теримда эришган энг юқори кўрсаткич эртага ҳамманинг мулкига айлантирилиши лозим. Меҳнат интизоми мустаҳкамланиши, коммунистларнинг авангардлик роли оширилиши керак.

Ҳамма катта «оқ олтин» хирмони учун курашга!

КПСС XXV СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

Наманган область Норин районидаги Калинин номли колхоз деҳқонлари 40 центнерлик хирмон учун курашмоқдалар. Бу йил пахтанинг 90 проценти машинада териб олинади. Ҳозир 25 та терим агрегати пахтазорда ишламоқда. Суратда: хўжаликнинг илғор механизаторларидан А. Эргашев, М. Собиров, Т. Достонов, Б. Эргашевлар колхоз раиси А. Шамсиддинов (чапдан учинчи) билан янги иш режалари тўғрисида маслаҳатлашмоқдалар. Ж. Тўраев фотоси.

КИНО БАЙРАМИ

НУКУС. Шаҳарнинг «Родина» кинотеатри байрамлардагидек безатилган. Бу ерда Қорақалпоғистон АССРнинг 50 йил ичида эришган муваффақиятларини, кино санъати қўлга киритган ютуқларни акс эттирувчи кўргазмзлар ва кино санъати усталарининг суратлари томошабинлар диққатини ўзига тортади. Бу санъат даргоҳи бир неча кун давомида кино мухлислари билан гавжум бўлди. Томошабинлар ва меҳмонлар Ўзбекистон ССР ва Қорақалпоғистон АССР кинематографчилари томонидан яратилган, шунингдек, қардош Қозоғистон, Тожикистон, Туркманистон ва Қирғизистон кинематографчилари ижод этган энг яхши лентaларни мароқ билан кўрдилар. Мазкур қардош республикалардан келган меҳмонлар кино санъати байрами иштирокчилари бўлишди.

«Ўзбекфильм», «Ўзкинохроника», «Ўзбектелефильм ва ҳужжатли фильмлар студиялари яратган «Ленин ва Ўзбекистон», «Қорақалпоғистоннинг олий мукофоти», «Юз йилдан кейинги боғ», «Ўзбек атласи», «Совет Қорақалпоғистони», «Тошкент жасорати» каби картиналарни, шунингдек қирғизистонлик дўстларнинг «Булоқ» ва «Автопоезд», туркман киночиларининг «Бригадир», «Жун қирқувчиларнинг бир куни», тожик санъаткорларининг «Одамни ўйлаб», «Мироб», қозоқ қардошларнинг «Учрашув», «Чол ва денгиз» каби 40 дан ортиқ экран асарларини томошабинлар катта қизиқиш билан кутиб олдилар.

Мазкур кино байрамининг тантанали ёпилиш маросимида Автоном республика раҳбарлари ҳозир бўлишди.

ИНДУСТРИЯ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ ҒАЛАБАСИ

Ўзбекистон саноат корхоналарининг коллективи КПСС XXV съездини муносиб кутиб олишга тайёрланиб, тўққизинчи беш йиллик бешинчи, якунловчи йилининг планини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб, маҳсулотни реализация қилиш ва буюмларнинг бир қанча энг муҳим турларини ишлаб чиқариш юзасидан тўққиз ойлик планни 20 сентябрда бажардилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ.

5.200.000 ТОННА УЧУН

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 20 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Областлар	Бир кунда	мавсум бошидан	шу жумладан машинада: бир кунда	шу жумладан машинада: мавсум бошидан
Фарғона	2,57	33,60	0,95	3,44
Қашқадарё	2,38	29,80	1,59	4,73
Андижон	2,58	29,51	0,69	1,11
Бухоро	1,96	27,49	0,37	1,50
Хоразм	2,37	20,40	0,92	2,20
Сурхондарё	1,97	20,30	1,50	4,65
ҚҚАССР	2,01	15,74	1,13	2,45
Наманган	1,54	14,98	0,22	0,37
Самарқанд	1,71	13,29	0,23	0,54
Тошкент	0,95	5,78	0,34	0,69
Сирдарё	0,36	2,64	—	—
Жиззах	0,24	2,13	—	0,05
Республика бўйича:	1,85	19,75	0,64	1,74

Шу жумладан ингичка толали пахта:

Наманган	3,50	32,0
Бухоро	3,37	23,89
Қашқадарё	1,77	20,61
Сурхондарё	1.54	19,20
Республика бўйича:	1,76	20,33

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Наманган областидаги саноат корхоналарининг коллективлари КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб товар маҳсулоти ишлаб чиқариш ва реализация қилиш тўққиз ойлик планини муддатидан аввал, 18 сентябрда бажардилар. Ой охиригача қўшимча суратда қарийб 28 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади ва реализация қилинади.

* * *

Ўзбекистон ССР маҳаллий саноат министрлигига қарашли корхоналарнинг коллективлари партия XXV съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб, маҳсулотни реализация қилиш ҳажми бўйича тўққиз ойлик планни муддатидан илгари, 20 сентябрда бажардилар.

Пландан ташқари 7,5 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинади.

* * *

Сурхондарё областидаги саноат корхоналарининг коллективлари КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун ўтказилаётган социалистик мусобақани авж олдириб, маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш ҳажми юзасидан тўққиз ойлик планини муддатидан аввал, 19 сентябрда бажардилар. Тўққиз ойлик пландан ташқари 15 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқарилади ва реализация қилинади.

* * *

Урта Осиё темир йўли коллективи КПСС XXV съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб, юк обороти ва халқ хўжалик юкларини жўнатиш беш йиллик топшириғини бажарди. Вагондаги юкларни тушириш беш йиллик топшириғи 25 августдаёқ бажарилган эди.

Темир йўлчилар ҳаракатдаги составдан фойдаланишда ҳам яхши натижаларга эришдилар. Локомотивларнинг иш унуми ва ўртача суткалик ҳаракати топшириқлари ошириб бажарилди.

Урта Осиё магистралининг ходимлари КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун ўтказилаётган мусобақада ўз ишларида янгидан-янги муваффақиятларга эришмоқ учун бутун кучларини сарфламоқдалар.

* * *

Сирдарё областидаги саноат корхоналарининг коллективлари КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақага қўшилиб, маҳсулотнинг асосий турларини ишлаб чиқариш ва реализация қилиш тўққиз ойлик планини муддатидан аввал, 18 сентябрда бажардилар. Ой охиригача пландан ташқари 12 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот реализация қилинади.

* * *

Қўқонлик кимёгарлар съезд олди меҳнат вахтасида туриб, катта ғалабага эришдилар: минерал ўғит ишлаб чиқариш беш йиллик плани муддатидан илгари бажарилди.

(ЎзТАГ).

Расмий ахборот

Н. В. ПОДГОРНИЙ М. Д. БАЖБУЖ БИЛАН СУҲБАТЛАШДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний Араб социалистик Уйғониш партияси маҳаллий (Сурия) раҳбарлиги бош секретарининг ўринбосари М. Д. Бажбужни 19 сентябрда Кремлда қабул қилди. У Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти кенгашининг XII сессияси ишида қатнашиш учун Москвага келган эди.

М. Д. Бажбуж Н. В. Подгорнийга Сурия Араб Республикаси Президенти Ҳ. Асад номидан дўстона салом топширди.

Самимий, дўстона вазиятда бўлиб ўтган суҳбат чоғида Совет Иттифоқи билан Сурия Араб Республикаси ўртасида ҳамкорликни янада ривожлантириш ҳамда Яқин Шарқдаги аҳвол масалалари юзасидан фикрлашиб олинди.

Н. В. ПОДГОРНИЙ Х. Ҳ. АББОС БИЛАН УЧРАШДИ

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний Судан Демократик Республикаси президенти Ж .Нимайрининг махсус вакили Холид Ҳасан Аббосни 19 сентябрда Кремлда қабул қилди. У Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти кенгашининг XII сессияси иши муносабати билан Москвага келган эди.

Н. В. Подгорний билан Х. Ҳ. Аббос ўртасида дўстона суҳбат бўлиб ўтди. Суҳбатда Совет — Судан муносабатларига доир масалалар, шунингдек баъзи бир муҳим халқаро проблемалар қараб чиқилди. (ТАСС).

А. Н. КОСИГИН ЛИВИЯ АРАБ РЕСПУБЛИКАСИ ДЕЛЕГАЦИЯСИ БИЛАН СУҲБАТЛАШДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Араб социалистик иттифоқининг халқаро алоқалар бўйича секретари Аҳмад Шаххатийни 19 сентябрда Кремлда қабул қилди. У Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти кенгашининг XII сессиясига Ливия Араб Республикаси делегациясининг бошлиғи бўлиб Москвага келган эди.

А. Шаххатий А. Н. Косигинга Ливия бош министри А. Желлуднинг саломини топширди.

Суҳбат давомида СССР билан Ливия ўртасидаги дўстона муносабатларни ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга доир бир қанча масалалар қараб чиқилди ҳамда кейинги вақтларда Яқин Шарқ районида бўлиб ўтган воқеалар муносабати билан шу райондаги аҳвол тўғрисида фикрлашиб олинди. Яқин Шарқдаги барча халқларнинг, шу жумладан Фаластин халқининг манфаатларини ва қонуний ҳуқуқларини ҳисобга олмасдан туриб низони мустаҳкам равишда тинч бартараф этиш мумкин эмаслиги таъкидлаб ўтилди ва шу мақсадга эришишга кўмаклашишга қатъий қарор қилинганлиги билдирилди. (ТАСС).

А. Н. КОСИГИН ИТАЛИЯ ДАВЛАТ БИРЛАШМАСИНИНГ ПРЕЗИДЕНТИ К. КРОЧИАНИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин Италия давлат саноат-молия бирлашмаси «финмекканика»нинг президенти К. Крочианини 19 сентябрда Кремлда қабул қилиб, у билан суҳбатлашди. Суҳбат давомида СССР билан Италия ўртасида савдо-иқтисодий ҳамкорликни кенгайтириш имкониятлари муҳокама қилинди. (ТАСС).

КПСС XXV СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

МАШИНАЛАР — ДЕҲҚОН

Районимиз пахтакорлари съезд олди йилида она-Ватанга 68 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш мажбуриятини олганлар. Бу давлат планида кўзда тутилганидан 12 минг тонна кўп демакдир. Халқимиз меҳнати, давлатимиз ёрдами билан юксак социалистик мажбуриятимизни қоплайдиган даражада ҳосил етиштирилди. Шу кунларда пахта йиғим-терими жадал суръатлар билан давом эттирилмоқда.

Механизаторларимиз ялпи ҳосилнинг камида 50 процентини машиналарда териш мажбуриятини олганлар. Бу ўринда районимизнинг кўпчилик хўжаликлари уруғчилик билан шуғулланишини таъкидлаб ўтиш керак. 270 та «зангори кема» ўз вақтида ремонт қилиниб, мавсумга тайёрлаб қўйилди.

Бугун пахта йиғим-теримининг бориши ҳақидаги маълумотни кўздан кечирсак, қуйидаги манзарани кўрамиз. «Москва» колхозининг меҳнаткашлари йиллик пахта тайёрлаш планини 70 процентга етказиб бажардилар, тайёрлов пунктларига фақат юқори сифатли уруғлик пахта топширмоқдалар. «Искра» колхози эса йиллик планнинг 60 проценти миқдорида пахта тайёрлади. Бу хўжаликларда кунлик ўсиш 3-4 процентни ташкил этмоқда.

Хўжаликларда меҳнат интизоми мустаҳкамланди. Теримчилар тонг саҳардан ишга чиқиб, қош қорайганда даладан қайтадилар, ҳамма теримчилар кунлик графикни бир ярим-икки баравар ошириб бажариш учун курашадилар. Илғорлар рағбатлантириб борилмоқда. Нормасини бажармайдиган теримчилар йўқ деса бўлади. Районимиз бўйича 10 минг теримчи кўпминг килограммчилик ҳаракатига қўшилган.

Совхозларимизда ҳам терим суръатига қанот бағишланмоқда. «Бешариқ», Киров номли, «Октябрь 40 йиллиги» совхозларининг меҳнаткашлари бутун куч-ғайратлари, техника воситаларини теримни тезкорлик билан ўтказиш, она-Ватанга фақат юқори сорт пахта етказиб бериш иштиёқи билан пешана тери тўкмоқдалар. Бу хўжаликларда ҳам кунлик ўсиш 3-4 процент бўляпти.

Шуни алоҳида таъкидлаш кераккки, бу йил «зангори кема»ларга ҳар қачонгидан кенг йўл очилади. Шу мақсадда механизаторлар орасида социалистик мусобақа ташкил қилинди. Ғўзаларнинг барги тўкилишига қараб ҳозир 138 терим машинасини ишга туширдик. «Бешариқ» совхозининг механик ҳайдовчиси И. Йигитов теримда жасорат намунасини кўрсатмоқда. У шу кунга қадар 100 тоннадан зиёд «оқ олтин» терди. Шу совхознинг механизаторларидан Н. Ҳакимов, Ҳ. Хўжамуродовлар ҳам машиналар бункеридан 60-70 тоннадан дурдона тўкди.

„ЗАНГОРИ КЕМА"ЛАР ТАЯНЧИМИЗ

Теримчилар ва механик ҳайдовчиларнинг фидокорлик билан қилаётган меҳнатлари туфайли кўпчилик пахтачилик бригадалари ва бўлимлари тобора марра сари яқинлашмоқдалар. «Бешариқ» совхозининг Ғ. Охунов бошлиқ Оржоникидзе бўлими пахтакорлари кунларни тунларга улаб меҳнат қилиб, ҳозирдаёқ пахта тайёрлаш планини 80 процент атрофида бажариб қўйдилар. А. Аҳмедов, Ҳ. Ғофуров ўртоқлар бошчилик қилаётган «Победа» ва «Ҳақиқат» бўлимларининг пахтакорлари ҳам тезкорлик билан марра сари интилмоқдалар.

Бу бўлимларнинг раҳбарлари теримни ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан ўтказиш, соатлик графикка риоя қилишга катта эътибор бермоқдалар. Теримчилар орасида мусобақанинг намунали ташкил қилиниши ғалабанинг гарови бўлмоқда. Ким ҳар соатда ёки ярим кунда қанча пахта терғани, илғорлар ва нисбатан орқада қолаётганлар мунтазам эълон қилиб борилмоқда. Шуниси диққатга сазоворки, теримчиларимиз бир-бирларидан орқада қолмаслик, аксинча ўзиб кетиш учун астойдил курашмоқдалар. Уруғлик пахтани саралаб териш, сортга раҳна солмаслик хом пахтани термаслик уларнинг диққат марказида бўлмоқда.

Шу ўринда О. Обидов ва Ғ. Деҳқонов ўртоқлар раҳбарлик қилаётган «Ленинизм» ҳамда «Навкат» бўлимлари теримчиларининг ибратли ишларини таъкидлаб ўтиш керак. Теримчилар орасида ишга кечикиб чиқадиганлар йўқ, ҳамма баравар астойдил теримга тушади, пахта пайкалда қабул қилинади, одамлар тушлик пайтида мириқиб дам олади, овқатланади, радио орқали берилаётган концертни эшитади. Шу орада агитаторлар ярим кунлик иш якунини эълон қилади, суҳбатлар ўтказади. Илғор теримчиларнинг иш услуби оммалаштирилади, кейинда қолаётган теримчиларнинг номи ҳам тилга олиб ўтилади.

Иш ана шундай ташкил қилиниши туфайли бу бўлимларда ҳам суръат соат сайин кўтариляпти. Бўлимлар ҳар куни йиллик планнинг 4 процентига етказиб пахта топширяпти. Лекин бу чегара эмас. Пахтакорлар 6-7 процентлик маррани кўзлаб иш тутмоқдалар, улар бу мақсадга ҳам сўзсиз эришадилар. Далалардаги чамандек очилган «оқ олтин» нишоналари шундан далолат беряпти.

Механизаторларимиз дастлабки кунлардаёқ анча тажриба тўпладилар. Ишнинг бориши шуни кўрсатдики, кўсаклар ёппасига очилган, барг тўла тўкиляпти, машиналар унумли ишлаяпти. Демак, районимиз бўйича машиналар меҳнат унумдорлигини кўтариш учун ҳамма имкониятлар бор. Район партия комитети энди ишга тушадиган механик ҳайдовчилар олдига ҳар бир машинанинг унумдорлигини кескин кўтариш, бир кунда камида бир ярим-икки кунлик график миқдорида пахта териб бериш вазифасини қўйди. Шунда районимиз бўйича кунига йиллик планга нисбатан 5-6 процент миқдорида пахта тайёрлашга эришамиз. Бу механизаторларимизнинг қўлидан келадиган ҳайрли ишдир, улар шунга интилмоқдалар.

Биз илғор механик ҳайдовчиларнинг номларини фахр билан тилга оламиз, айни кезда теримчиларимизнинг фидойилик билан қилаётган меҳнатларидан ҳам мамнунлигимизни таъкидлаб ўтамиз. Пахта терими бошлангандан буён ҳали кўп вақт ўтгани йўқ. Шунга қарамай моҳир теримчимиз М. Назарова шу кунгача хирмонга 8 тонна юқори сорт пахта териб топширди. Унинг издошларидан М. Исматова, М. Аҳмедова, С. Саидакбарова, Ҳ. Раҳимова, К. Қамбарова, С. Жумаеваларнинг терган пахтаси ҳам 5-7 тоннага бориб қолди. Бу азамат теримчиларимиз ҳар куни 180-200 килограмм, ҳатто ундан ошириб пахта териб, хирмонга барака киритмоқдалар.

Район партия комитети ва район ижроия комитети дала меҳнатчиларининг унумли ишлашларига қулай шароит яратиб бериш ҳақида ғамхўрликни кучайтирмоқдалар. 64 та доимий, 275 та кўчма мавсумий болалар боғчаси ишлаб турибди. Дала меҳнатчилари узлуксиз иссиқ овқат, чой, мева, полиз маҳсулотлари билан таъминланмоқда. Савдо, медицина, маданий-маиший хизмат кўрсатиш дала бошига кўчирилган. Шийпонлар қайта жиҳозланиб, барча кишиларнинг маданий дам олиш, маданий-оқартув муассасаларининг хизматидан тўла баҳраманд бўлиш жойига айлантирилган.

Илғор хўжаликлар, бўлимлар ва бригадаларни рағбатлантириш чоралари кўрилмоқда. Шу мақсадда совхозлар учун битта, колхозлар учун битта район партия комитети ва район ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи ва вимпели ташкил қилинди, хўжаликларда ҳам ички кўчма Қизил байроқлар ва вимпеллар ташкил қилинди. Байроқлар билан енгил машиналар, мотоцикллар, қимматбаҳо саноат моллари тортиқ қилинади.

Шу кунларда унумдор пахта далаларида 21.500 киши жонбозлик кўрсатиб пахта теряпти. Район марказининг аҳолиси, ҳурматли қариялар, ҳатто инвалидлар ҳам белига этак боғлаб далаларга чиқдилар. Биз уларнинг ёрдамидан чексиз миннатдормиз. Пахта ишқи, 68 минг тонналик Киров райони дурдонаси ишқи билагида кучи, қалбида виждони бор ҳаммани пахтазорлар сари чорламоқда.

У. БЕГМАТОВ,

Киров район партия комитетининг биринчи секретари. Фарғона области.

Тошкент область Қуйи Чирчиқ районидаги «Москва» колхозининг механизаторлари ҳам машина теримини бошлаб юбордилар, улар бу йил кўпчилик ҳосилни пўлат этакларда йиғиб олишга аҳд қилишган. Суратларда: колхознинг илғор механик ҳайдовчиси Мамат Намозов ва машиналарда пахта териш акс эттирилган.

А. Абалян фотолари.

ГУЛИСТОНДА МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

СИРДАРЁ, («Совет Ўзбекистони» мухбиридан). Бу ерда область партия комитети тўққизинчи беш йиллик якунловчи йили йиғим-терим мавсуми ва маҳаллий матбуот ходимларининг вазифалари масалаларига бағишланган матбуот конференцияси ўтказди. Унда областнинг таниқли журналистлари, область ва район газеталарининг масъул ходимлари, маҳаллий радио вакиллари иштирок этдилар. Область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ В. А. Хайдуров бу йилги йиғим-терим мавсумининг ўзига хос хусусиятлари, машина теримини ташкил этиш, техникадан унумли фойдаланиш, йиғим-терим иштирокчиларига маданий-маиший хизмат кўрсатиш, мусобақа илғорларини моддий ва маънавий рағбатлантириш масалаларига тўхталди.

ДЕФОЛИАЦИЯ ҚАНДАЙ БОРМОҚДА

Республика областларида ғўза дефолиациясининг бориши тўғрисида шу йил 20 сентябрга бўлган МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — бир кунда дефолиация қилинган майдон; учинчи стун — мавсум бошидан буён (планга нисбатан процент ҳисобида).

Тошкент	11,2	155,2
Жиззах	9,3	139,1
ҚҚАССР	6,8	108,3
Сирдарё	12,2	108,2
Андижон	8,9	91,7
Хоразм	7,4	84,6
Сурхондарё	6,6	82,9
Самарқанд	7,1	75,4
Наманган	10,3	74,9
Қашқадарё	6,2	70,2
Фарғона	4,4	32,5
Бухоро	2,6	25,7
Республика бўйича:	7,7	88,0

ДОН — ДАВЛАТГА!

Республикамиз областларида дон тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 20 сентябрга бўлган МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — мавсум бошидан буён тайёрланган дон; учинчи стун — бир кунда (топшириққа нисбатан процент ҳисобида).

Андижон	101,7	—
Фарғона	88,3	1,0
Самарқанд	71,8	1,3
Қашқадарё	69,8	—
Тошкент	62,8	0,3
Наманган	61,8	0,4
Сирдарё	57,8	0,12
Сурхондарё	56,0	1,2
Жиззах	34,7	0,5
Бухоро	32,6	—
ҚҚ АССР	11,6	1,2
Хоразм	10,9	0,8
Республика бўйича:	47,0	0,7

МУСОБАҚАДОШ ОБЛАСТЛАРДА

Республикамизнинг икки паҳлавон — Андижон ва Наманган областлари пахтакорларининг анъанавий социалистик мусобақаси қизғин давом эттирилмоқда, бу мусобақа пахта йиғим-терими кун сайин авж олдирилаётган ҳозирги ғанимат фурсатда айниқса яхши самаралар бермоқда.

АНДИЖОН

АНДИЖОН ОБЛАСТИ МЕҲНАТКАШЛАРИ тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи босқичи — 1975 йилда 600 минг тонна пахта тайёрлаш учун курашмоқдалар. НАМАНГАН ОБЛАСТИ ПАХТАКОРЛАРИ эса 430 минг тонна дурдона етиштиришга азму қарор қилганлар. Ҳар икки областда машина терими салмоқли ўрин тутади.

Андижонлик механизаторлар 2.368 «зангори кема»ни мавсумга деярли шайлаб бўлдилар. Область хўжаликларида 7.066 трактор прицепи, 728 кўсак узадиган, 1.478 кўрак чувийдиган, 288 тўкилган пахтани терадиган, 495 юк ортадиган агрегат бўлиб, уларнинг деярли ҳаммаси ремонтдан чиқарилди ва ёппасига ишга туширишга тахт қилинди.

НАМАНГАН

Наманганлик механизаторлар 1.989 терим машинасининг асосий қисмини қўлдан чиқардилар, эрта-индин бу «зангори кема»лар пахтазор денгизида сузиб, «оқ олтин» хирмонига барака киритади. Область хўжаликларидаги 5.359 трактор прицепи, 561 кўсак узадиган, 996 кўрак чувийдиган, 192 тўкилган пахтани терадиган, 493 юк ортадиган агрегат бўлиб, уларнинг катта қисми тайёр ҳолатга келтирилди. Бироқ вазият ремонт ишларини тезкорлик билан меъёрига етказишни тақозо этмоқда.

Ҳар икки область механизаторларига юксак социалистик мажбуриятларини шараф билан бажаришларида муваффақиятлар тилаймиз.

АЛИМУРОДНИНГ 100 ТОННАСИ

ТЕРМИЗ, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Ленин йўли районидаги Охунбобоев номли совхознинг комплекс механизациялашган бригада бошлиғи, мавсумда 600 тонна пахта териш мажбуриятини олган Алимурод Ёқубов ажойиб ғалабани қўлга киритди. У сўнгги беш кунда ўзи бошқараётган «Ўзбекистон» маркали тўрт қаторли «зангори кема» бункеридан 100 тоннадан зиёд «оқ олтин» тўкди ва бригада халқ хўжалик планини ошириб бажарганлиги ҳақидаги рапортга имзо чекди. Ҳозиргача 50 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 17 центнер ўрнига 20 центнердан хирмон кўтарилди. Бригада аъзолари КПСС XXV съезди шарафига ўз зиммаларига янги, оширилган мажбурият олиб мавсум охиригача ҳар гектар ердан яна 20 центнердан пахта топшириш, ялпи ҳосилдорликни 40 центнерга етказишга аҳд қилдилар.

Донгдор механизатор Алимурод Ёқубов мусобақадош — Гагарин районидаги «Комсомолобод» совхозининг комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Отамурод Худойназаров чақириғига жавобан, суръат отини қамчилаб ҳар куни ўрта ҳисобда 19-21 тоннадан «оқ олтин»ни пўлат этакдан бўшатмоқда. У сентябрь ойи охиригача камида 300 тонна пахта териш учун курашмоқда.

А. ХАЛИЛОВ.

СТУДЕНТЛАР ШТУРВАЛДА

Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг Фарғонада бу йил ташкил этилган филиали студентларидан бир группаси малакали механизаторлар эканлиги маълум бўлди. Олий ўқув юрти остонасига илк марта қадам қўйган бу йигит-қизлардан 20 киши ҳозир Қувасой шаҳридаги «Шарқ юлдузи» совхози далаларида «зангори кема»ларни маҳорат билан бошқармоқдалар.

Студентлар орасида пешқадамлар талайгина. Маърифат Солиева, Маърифат Ҳасанова, Мирзаолим Машрабов, Икром Турсунов каби йигит ва қизлар кунига агрегатлар бункеридан 4,5-5 тоннагача пахта тўкишга эришмоқдалар.

О. ХАКИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ТЕРИМ ТЕРМАЛАРИ

Куз шамоли эсди Аму бўйида,
Ёшу-қари «оқ олтин»нинг ўйида.
Хирмонингнинг салмоғига яраша,
Ўрнинг бордир эртан ҳосил тўйида.
Манглайидан маржон терлар томчилаб,
Суворийлар борар отни қамчилаб.
Тўн ўрнига мезбон этак кийдирди,
Меҳмонларни пахтазорда қаршилаб.
Оқ денгизда сузиб борар кўк кема,
Кўк кеманинг капитани Ҳалима.
Анув қизлар «ким ўзар»га чақирса,
Баслашавер, Нурмат, қилма ваҳима!
Майли, оз вақт ўзгарса ҳам модалар,
Коржомани кийиб, бурчинг уддала.
План тўлган кунгача тўй кечикса,
Маъқули шу, хафа бўлманг, қудалар.
Йўқ дейсизми соя-салқин ахтарган,
Ишёқмаслар қолмас бозор-ўчарда.
Бригадир йўл қарайди кўзи тўрт,
Ёрдамчилар келмасмикин шаҳардан?
Шовотёп бўйида турган хей, ўғлон,
Ишларинг чала-ю, овозинг йўғон.
Шийпондан жилмайсан табелчиман деб,
Нега чой қайнамас, шўрва ҳам ёвғон?
Завмаг тоға, керак молни сотмасдан,
Дўконни ёпибсиз қуёш ботмасдан.
Келсангиз теримчи қизлар ёнига,
Олиб келинг кремплин, атласдан!
Боғчагами? Раис бува, йўл бўлсин!
Турли-туман ўйинчоқлар мўл бўлсин.
Хасисликни хуш кўришмас болалар,
Ҳисобчига айтинг: очиқ қўл бўлсин!
Барча қойил пахтакорнинг азмига,
Пахта илҳом шоирларнинг назмига.
Пахтазорга келинг, эй раққосалар,
Ўйнаб беринг «тановар»га, «лазги»га!

Фозил ЗОҲИДОВ.

Бугун — ўрмон ходимлари куни

ЯШИЛ БОЙЛИКЛАР МАСКАНИ

Ўрмонлар — давлат, халқ бойлиги, унинг бағрида ўстирилаётган сон-саноқсиз хилма-хил дарахтлардан мамлакатимиз халқ хўжалиги учун қурилиш материаллари олинади. Қоғоз-целлюлоза саноати учун зарур бўлган хом ашё ўрмон маҳсулотларидан тайёрланади. Ўрмонлар шамол, тупроқ ва сув эрозиясига қарши курашда кучли қуролдир. Ўрмонларда кўплаб озиқ-овқат маҳсулотлари, техника хом ашёси тайёрланмоқда. Ўрмонлар мамлакатимизга гўзаллик бахш этиб, меҳнаткашларнинг маданий ҳордиқ чиқариш жойига айлантирилмоқда. Шунинг учун ҳам партия ва ҳукуматимиз ўрмонзорларни кенгайтириш, ундан маҳсулотлар олишни кўпайтиришга катта аҳамият бермоқдалар.

Республикамизда ўрмончилик ишлари шаҳдам тараққий эттирилмоқда. Ўрмон ходимлари ўзларининг анъанавий байрамларини меҳнатда муносиб совғалар билан кутиб олмоқдалар. 350 минг гектар майдонга кўчатлар ўтказилиб, беш йиллик план муддатидан илгари бажарилди. Фақат шу йилнинг ўзидагина дарахтлар уруғи ва кўчат ўтказиш ўтган йиллардагидан анча кўпайтирилиб, 80 минг гектарга етказилди. Чорва моллар озуқа базасини мустаҳкамлашга ҳисса қўшиш мақсадида 50 минг гектар яйловга саксовул уруғи сепилди.

Кейинги йилларда республикамизда ёнғоқ, писта, бодомзорлар кенгайтирилиб, ҳосилдорлиги оширилди. Беш йилликнинг ўтган тўрт йилида ёнғоқзорлар 9 минг гектар кенгайтирилди. Шу йилнинг баҳорида бу қимматбаҳо ўсимлик 1350 гектар ерга экилди. Бахмал, Боботоғ, Узун, Зомин ва бошқа ўрмончилик хўжаликларининг коллективлари бу борада айниқса яхши кўрсаткичларга эришдилар.

Тўққизинчи беш йиллик давомида республикамизда 9 минг гектар майдонга муҳофаза дарахт кўчатлари ўтказилди. Марказий Фарғона ишлаб чиқариш бошқармаси бу соҳада ибратли ишлар қилди, Наманган, Каттақўрғон, Сирдарё, Қамаши ўрмон хўжаликлари ходимлари ҳам шундай натижаларга эришди. Бу эса пахтакор хўжаликларда ҳосилдорликни оширишда муҳим аҳамият касб этди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Ўрмон хўжалиги давлат комитети ходимлари ўз ишларини такомиллаштира бориб, хилма-хил мевали ва манзарали дарахт кўчатлари тайёрлашни тобора кучайтирмоқдалар. Беш йилликда 265 миллион туп шундай кўчатлар тайёрлаш топшириғи тўрт йилда 118 процент қилиб адо этилди. 20 хўжалик, шу жумладан Бекобод, Чирчиқ, Андижон, Наманган, Қўқон, Самарқанд ва бошқа ўрмон хўжаликларининг коллективлари, Фарғона ишлаб чиқариш бошқармаси айниқса яхши кўрсаткичларга эришди.

Ўрмончиликни ихтисослаштиришга катта эътибор берилаётир. Қўқон ўрмон хўжалиги чинор, Каттақўрғон тут, Наманган ўрмон хўжалиги гул кўчатлари етиштиришга ихтисослаштирилмоқда. Ўрмон хўжаликларимиз ўтган ярим йилдагина 2 миллион сўмликдан кўпроқ кўчат сотди.

Халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқариш йилдан-йилга кўпайтирилмоқда. Беш йилликнинг ўтган даврида 7 миллион сўмлик ҳар хил истеъмол буюмлари сотилди. Йил охиригача яна 600 минг сўмликдан кўпроқ шундай буюмлар сотиш кўзда тутилмоқда.

Ўрмон хўжалиги системасида боғдорчилик, асаларичилик айниқса шаҳдам ривожлантирилмоқда. Шу йилнинг ўзидагина меҳнаткашларнинг дастурхонига 4 минг тонна мева етказиб бериб, социалистик мажбуриятимизни шараф билан бажардик. Наманган ва Каттақўрғон ўрмончилари 450—550 тоннадан мева етказиб бердилар. 1971 йилда ташкил қилинган асаларичилик хўжалигидан бу йил 73 тонна асал олиш кўзда тутилмоқда. Яккабоғ, Шофиркон, Фориш ўрмон хўжаликларида асаларичилик тез ривожлантирилмоқда.

Ўрмонзорларнинг бўш ётган ерларидан оқилона фойдаланиш чораларини кўряпмиз. Шу йўл билан бу йил 2000 тонна қовун-тарвуз етиштирдик.

43 ўрмон хўжалиги, 3 ўрмон мелиоратив станцияси, 8 ҳайвонот боғи коллективи она-Ватаннинг 5 миллион 240 минг гектар майдондаги яшил бойликларини кўз қорачиғидек сақламоқдалар ва кўпайтирмоқдалар. Яқинда тупроқ эрозиясига қарши курашни кучайтириш мақсадида Ульянов ўрмон мелиорация станцияси ва Китоб ўрмон хўжалиги ташкил қилинди.

Шу йилнинг ўзидагина фармацевтика заводлари учун 750 тонна дорибоп ўтлар тайёрлаб берганимизни айтиб ўтиш керак.

Ўрмончиларимиз чорвачиликни ривожлантиришга ҳам катта аҳамият бермоқдалар. Айниқса қуёнчилик уларнинг севимли касбига айланди. Қуён гўшти ва терисини етиштиришни кўпайтирмоқдамиз.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўрмончи М. Юсупов раҳбарлик қилаётган Наманган ўрмон хўжалиги коллективи маҳсулотлар тайёрлашни кўпайтириш билан кўплаб қўшимча даромад олиш ташаббусини бошлади. Каттақўрғон ўрмон хўжалиги коллективи ҳам шундай йўлдан бормоқда. Кўплаб ўрмончиларимиз партия XXV съезди шарафига давом этаётган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар қабул қилмоқдалар.

Партия ва ҳукуматимиз ўрмончиларнинг бунёдкорлик меҳнатларини юксак қадрламоқдалар. Ўрмончиларимиздан катта группасига Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фармони билан «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўрмончи» фахрий унвони берилди, айримлари СССР орден ва медаллари билан тақдирланди.

Совет кишилари КПСС XXV съездини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун умумхалқ социалистик мусобақасини кучайтирмоқдалар. Республикамиз ўрмончилари бу мусобақада олдинги сафларда бориш учун бутун куч-ғайратларини сарф этавера-дилар.

Ф. ФАХРУТДИНОВ,
Ўзбекистон ССР Ўрмон хўжалиги давлат комитети раиси.

НАВБАТ — МАЖБУРИЯТГА

АНДИЖОН. (Телефон орқали олинди). Куйбишев номли колхознинг Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Саодат Мўйдинова, Ильич номли колхознинг Орифжон Давлатов ўртоқлар бошлиқ бригадалари Марҳамат районида бирин-кетин ғалаба рапорти бердилар. Ҳар гектар ердан 22-25 центнердан «оқ олтин» териб олинди. Ғолиб бригадаларнинг аъзолари КПСС XXV съезди шарафига социалистик мусобақани авж олдириб, ҳосилдорликни 45-50 центнерга етказиш мажбуриятини олдилар. Бригада далаларида мажбурият ҳисобига пахта териш ва давлатга топшириш қизғин давом этмоқда.

Қ. ТЕШАБОЕВ.

МАДАДКОРИ

Кузнинг ҳар дами олтинга тенг. Буни боболеҳқон яхши билади. Шунинг учун ҳам у шошилмоқда, далаларда чаман-чаман очилган «оқ олтин»ни тезроқ йиғиб-териб олишга ошиқмоқда.

1-«Боёвут» совхозининг бепоён пахтазорлари узра қанотли дўстлар тинимсиз парвоз қилмоқда. Дефолиация авжида. Машина теримига тайёргарлик йўлидаги энг сўнгги ишлар бажарилаётир. Хўжаликнинг ҳамма жойида иш қайнайди. Ҳамма бир мақсад билан яшамоқда. Беш йилликнинг якунловчи йилида хўжалик пахтакорлари пландаги 24,5 ўрнига 40 центнердан хирмон кўтаришга бел боғлашган. Ялпи ҳосилнинг салмоғи 22 минг тонналик довондан ҳам ошиши керак. Бу районда етиштириладиган пахтанинг учдан бир қисми деган гап. Республикада ҳам 20 минг тонналик довонни ошиб ўтган хўжаликлар ҳозиргача учта — Бухорода «Нарпай» Сирдарёда — Титов номли, учинчиси мана шу 1-«Боёвут» совхози...

— Агар биз шунча пахтани қўлда термоқчи бўлсак уч ой куз ҳам етмаган бўлар эди, — деди совхоз партия комитетининг секретари Солижон Қосимов, — Лекин биз ҳозир йиғим-терим муддатини ойлаб эмас, балки кунлаб ўлчаймиз. Масалан ўтган йилги йиғим-терим мавсумида йиллик планни 12 иш кунида бажариб қўйган эдик. Бу йилги ҳисоб-китобларимиз ва режаларимиз янада қисқа.

Солижон Қосимов кўп йиллар давомида совхозда бош инженер бўлиб ишлаган. Мана ярим йилдирки у совхоз партия ташкилотига раҳбарлик қилмоқда. Тажрибали инженер хўжалик техникаси, механизаторлари ҳамда уларнинг куч-қудратини жуда яхши билади.

— Хўжалигимизда 130 та «зангори кема», 300 нафар механизатор мавсумга шай бўлиб турибди—дейди сўзини давом эттириб партком секретари.—Ўтган йили ҳосилнинг деярли 80 процентини машиналарда йиғиштириб олган эдик. Бу йил эса машина ва механизмларнинг ишини янада яхшилаймиз ва меҳнат унумдорлигини оширамиз. Етиштирилган ялпи ҳосилнинг камида 90 процентини «зангори кема»лар ёрдамида териб оламиз.

Партком секретарининг ўйлари ва иқтисодий таҳлили нақадар ишонарли. Қаранг, қишлоқларимизга техника нақадар тез суръатлар билан сингиб бормоқда, ой сайин, йил сайин пахтакорнинг қўлидан оғир ишларини олмоқда. Шу совхознинг ўзида бундан атиги 5 йил олдин, яъни 1970 йилда эришилган натижаларга бир кўз ташлайлик. Ўша йили совхозда-ги шу майдонда бор-йўғи 5721 тонна пахта етиштирилган бўлиб, унинг 45 процентигина машиналар ёрдамида териб олинган эди. Совхоздаги мавжуд терим машинасининг ҳар бири билан ўрта ҳисобда 34 тоннадан пахта терилганди, холос. Тўққизинчи беш йилликнинг ўтган даври мобайнида совхозда пахта ҳосилдорлиги ҳам, терим машиналарининг иш унуми ҳам деярли тўрт баробар кўпайди. Бу йилларни шунинг учун ҳам машаққатли, оғир кураш ҳамда улкан ғалабалар йиллари дейиш мумкин. Бу кураш қаҳрамонлари — совхознинг азамат ишчилари ва механизаторларидир. Жонажон партия ва ҳукуматимизнинг доимий оталарча ғамхўрлиги туфайли, партия, совет ҳамда хўжалик органларининг оқилона раҳбарликлари остида ўтган тўрт-беш йиллик давр мобайнида улар хўжаликни таниб бўлмас даражада ўзгартириб юбордилар. Унинг ерлари унумдор, баракали бўлди, ҳусни-жамоали янада кўркамлашди. Совхознинг Тилов Абдалимов, Шарофат Бозорова, Уммат Бобоев сингари ажойиб деҳқонлари, Абдусамат Саитмуродов, Дилора Абибуллаева, Жўра Ҳайитбоев сингари ўнлаб донгдор механизаторлари бор.

Биз партком секретарининг столи устида турган механик-ҳайдовчиларининг рўйхатини олиб, унга кўз югуртира бошладик. Бу рўйхатда 130 нафар механизаторнинг ўтган йили терган пахтаси ва бу йилги мавсумда олган мажбурияти акс эттирилган эди. «Пўлат от» суворийларининг 32 нафари 250-300 тонна ва ундан ҳам ортиқ «оқ олтин» теришга қарор қилишибди. Мана уларнинг баъзилари: Абдусамат Саидмуродов, Жўра Ҳайитбоев, Қўчқор Жуманов, Аҳмад Бобоев, Дилора Абибуллаева... Бу рўйхатни анчагина давом эттириш мумкин.

Абдусамат Саидмуродовни совхоз механизаторларининг сардори деса бўлади. Донгдор механизатор шу совхоз қучоғида ўсиб улғайди ва камолга етди. Унинг иродаси, маҳорати ва ғайрат-шижоати ўтган йилги йиғим-терим мавсумида ёрқин намоён бўлди. Кўп йиллар давомида тажриба тўплаб келаётган А. Саидмуродов «Ўзбекистон» маркали агрегатда ўзининг ҳалол, пешона тери тўкиб қилган меҳнати туфайли 502 тонна «оқ олтин» терди ва совхоз «пўлат от» суворийлари орасида биринчи бўлиб энг юқори кўрсаткичга эришди. Шундан сўнг унинг номи бутун областга машҳур бўлиб кетди. Ғайратли механик-ҳайдовчи бу йилги мавсумга ҳам пухта ҳозирлик кўрди. Якунловчи йилда совхознинг барча механизаторлари қатори партиямизнинг бўлажак XXV съезди шарафига ўз зиммасига оширилган мажбурият олди.

ҲАММА САФАРБАР

Совхознинг таниқли механизаторларидан бири Жўра Ҳайитбоев ўтган йили 240 тонна пахта терган эди. Бу йил эса у ҳам Абдусамат Саидмуродовнинг изидан бориб, мавсумда 450 тонна «оқ олтин» теришга қарор қилибди. Дилора Абибуллаевани айтмайсизми!

— Ёз бўйи ҳазилакам меҳнат қилмадик, — дейди Дилора биз билан суҳбатда. — Бу йилги ҳосилга аввалги йиллардагига нисбатан анча кўп меҳнат сарфладик. Шундай фидокорона меҳнат эвазига етиштирилган ҳосилни қанча тез ва соз йиғиштириб олсак — шунча яхши. Мен ўтган йили 140 тонна пахта терган эдим. Бу йил эса 250 тоннадан кам бўлмайди.

Совхоз дирекцияси, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари биргаликда бу йилги мавсумда терим агрегатларининг унумли ишлаши учун барча шароитни яратишга ҳаракат қилмоқда. Совхоз марказида ҳамда 9 та бўлимнинг ҳаммасида ремонт устахоналари бор. Йиғим-терим пайтида уларнинг ишлари тўла далага кўчирилади. Бундан ташқари яна иккита кўчма устахона ташкил этилади. Совхоз марказида ремонт устахонаси кеча-кундуз бетўхтов ишлайди. Хуллас, совхознинг 65 дан ортиқ слесарь, токарь, инженер ва механиклари йиғим-терим мавсумида терим агрегатлари ҳамда бошқа машина ва механизмларнинг бетўхтов ишлашлари учун бор кучларини ишга соладилар. «Зангори кема»лар билан бир қаторда хўжаликдаги мавжуд 420 та тележка, 45 та подборшик, 40 та транспорт трактори, 40 та кўсак чувийдиган агрегат ҳамда бошқа зарур машина ва механизмлар ҳам тахт қилиб қўйилган. Ҳар бир терим машинасига мавсум давомида 6 тадан тележка биркитиб қўйилади.

Механизаторларга, далада ишлайдиган барча меҳнаткашларга маданий-маиший шароит яратиб бериш— йиғим-теримга тайёргарлик кўриш ишларининг энг муҳим шартларидан биридир. Йиғим-терим пайтида механизаторлар ва барча дала меҳнаткашлари уч маҳал иссиқ овқат билан таъминланадилар. Шунингдек, уларга савдо, медицина ва маиший хизмат яхшиланади, илғорларни рағбатлантириб бориш учун қимматбаҳо совғалар ва пул мукофотлари таъсис этилади. Механизаторлар ҳамда теримчилар ўртасидаги мусобақа ҳар беш кунда якунланиб, натижалари ҳаммага маълум қилиб турилади, илғорлар мунтазам тақдирланади. Қисқаси, совхозда бу соҳада катта тажрибалар орттирилган. Бу йил ана шу тажрибаларга таянган ва уларни бойитган ҳолда йиғим-теримни қисқа муддатларда ўтказиш учун барча чоралар ишга солинмоқда.

Ҳа, кузнинг олтин дамлари ўтиб бормоқда. Омилкор деҳқонлар унинг ҳар дамидан унумли фойдаланмоқдалар, ўзларининг фидокорона меҳнатлари билан улкан «оқ олтин» хирмонини бунёд этмоқдалар, она Ватан хазинасини янада бойитиб, жонажон партиямизнинг бўлажак XXV съезди шарафига муносиб совға тайёрламоқдалар. Боёвутлик донгдорлар ҳам ана шу шарафли курашнинг олдинги сафларида туришибди. Улар кўзлаган олтин довонлар албатта эгалланажак. Бунга шубҳа йўқ.

Ш. УБАЙДУЛЛАЕВ,
А. УМАРОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг махсус мухбирлари.

Сирдарё области.

РАССОМ блокнотидан

Жиззах областидаги «Ўзбекистон» совхозининг механизаторлари бутун ҳосилни машиналарда териб олишга бел боғлаб, шу кунларда терим комбайнларини пахтазорларда жавлон урдирмоқдалар. Яқинда рассом Георгий Ткачев ана шу совхозда бўлиб, илғор механизаторларнинг бир туркумининг расмини чизди. Расмларда: 1. Учинчи бўлимнинг моҳир механизатор бригадири Қантибек Авазов. У бошлиқ бригада ҳар гектар ердан 30 центнердан ҳосил кўтариш учун курашмоқда. 2. Тўртинчи бўлимнинг механизатор бригадири Худойқул Ортиқов. Унинг раҳбарлигидаги коллектив гектаридан 28 центнердан ҳосил олмоқчи.

ХИРМОН БАРАКАТИ

Деҳқонларнинг қанотли дўстлари пахтазорлар устида бир неча кун парвоз қилди, авиаторлар дала меҳнаткашларига чиндан ҳам катта ёрдам қўлларини чўзишди. Орадан бир оз вақт ўтгач, ғўзаларнинг барглари шалдираб тўкилгани учунми, ўсимликнинг шохларида оппоқ қор-момиқ пахталар жилоланиб қолди. Мана бугунги кунларда пахтазор денгизларида «зангори кема»лар суза бошлади.

Бундай кемаларни Дўстлик районидаги Ленин номли совхоз пахтазорларида ҳам кўрдик. Хўжалик заршунослари юбилей йилида 15 минг тонна «оқ олтин» етиштириш мажбуриятини олганлар. Бу ҳар гектар ердан пландаги 22,6 центнер ўрнига 35 центнердан хирмон кўтариш деган сўз, албатта.

Ҳа, совхозда терим агрегатлари ва бошқа техника асбоб-ускуналари анча эрта ремонтдан чиқарилди, дефолиация агротехника талаблари асосида ўтказилди. Пахта йиғим-теримига уюшқоқлик билан киришилди.

Коммунист Оҳунжон Отажонов бошқарувчи бўлган 7-бўлим пахтакорлари мавжуд майдонларда бўлиқ ҳосил етиштиришди. Яхши парвариш қилинган ғўзаларда шиға-шиға кўсаклар очилди. Бўлим азаматлари 580 гектар ердан 40. центнерлик маррани кўзлашяпти. Ҳосил чўғи бултурги йилга қараганда анча баланд, пландан ташқари минг тонна кўп пахта етиштириш ва давлатга топшириш мўлжалланган. Бўлимдаги 11 бригаданинг ҳаммасида ҳам пахта йиғим-терими уюшқоқлик билан олиб бориляпти. Бригадалар ўртасида социалистик мусобақа кенг қулоч ёйган. Республикада хизмат кўрсатган пахтакор Турсунбой Раҳмонов, Абдуғани Турсунмуродов, Исоқали Қурбонов бошлиқ бригадалар бу йил гектаридан 50 центнердан пахта етиштириш ташаббусини бошлаб беришганди районда. Бу бригадаларда олинган мажбуриятга яраша мўл ҳосил етиштирилди. Ҳар куни йиллик планнинг 3-4 проценти миқдорида пахта тайёрланяпти.

— Чиндан ҳам социалистик мусобақа бригадаларга қанот бўляпти. Терим суръатини оширяпти. Бу эса бўлимда планни 12 иш кунида, яъни биринчи теримда бажариш имкониятини беради. Машина терими эса иш унумини, терим суръатини кун сайин оширмоқда. Ҳозирги вақтда 23 та терим агрегати ишлаяпти. Терилган пахта тележкаларда тайёрлов пунктларига жўнатиляпти. Дастлабки кунлари бўлимда 6-7 процент, пахта қийғос очилганда эса йиллик планнинг 10 проценти миқдорида пахта топширилади, — дейди бўлим бошқарувчиси суҳбатда.

Унинг гапида жон бор. Механизаторлар партиямиз XXV съезди шарафига ўзаро мусобақалашганлари ҳолда пахта теришда байроқдор бўлишяпти. Одилжон Обидов, Қўчқор Исроилов, Остонақул Думаев, Исоқали Қурбонов, Қосимжон Отажонов сингари «пўлат от» жиловкорлари мавсумда 200-250 тоннадан пахта териш мажбуриятини олганлари ҳолда ҳар куни хирмонга 4-5 тоннадан «оқ олтин» тўкишяпти.

Бўлимда анчагина тажрибали машҳур пахтакорлар бор. Юқорида номлари тилга олинган механизаторлар шулар жумласидан. Бўлим бошқарувчиси Оҳунжон Отахонов кўксида Меҳнат Қизил Байроқ ордени ва бир неча медаллар порлаб турибди, республикада хизмат кўрсатган пахтакор. Унинг турмуш ўртоғи Чўлпоной Отажонова ҳам республикада хизмат кўрсатган пахтакор деган шарафли номга муяссар бўлди. Бу пахтакор оиланинг фарзандлари Қодиржон билан Қосимжонлар ҳам уларнинг изидан боришяпти.

Ҳа, совхоз заршунослари ваъдага вафо қилишяпти. Улар партиямиз XXV съездини камида 15 минг тоннадан зиёд «оқ олтин» тайёрлаш билан кутиб олишларига шак-шубҳа йўқ.

Т. УНАБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

Суратларда: 1. Дўстлик районидаги Ленин номли совхоз 7-бўлими далаларида пахтани машинада териш пайти. 2. Бўлим бошқарувчиси Оҳунжон Отажонов ва механизатор Остонақул Думаев пахтазорда.

А. Тўраев фотолари.

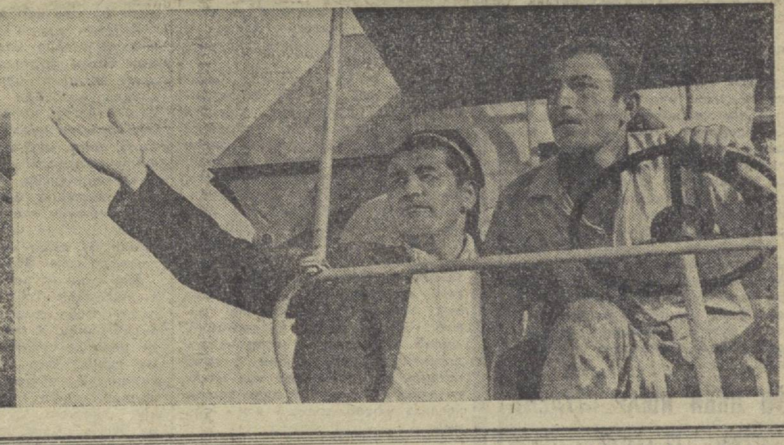

ЮКСАК ШАРАФ

ЎЗБЕКИСТОН — БЕЛЬГИЯДА БЎЛАДИГАН СОВЕТ МАДАНИЯТИ КУНЛАРИНИНГ АСОСИЙ ҚАТНАШЧИСИ

Бельгиянинг бош шаҳри Брюсселда Совет маданияти кунлари бошланди. Энг қувонарли, ҳар қанча фахрланса арзигулик томони шундаки, кунларда кўп миллатли улуғ Советлар мамлакати номидан жонажон диёримиз — Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси қатнашади. Шу муносабат билан Брюсселга республикамиздан махсус делегация жўнаб кетди. Мухбиримиз сафар олдидан делегация раҳбари, Ўзбекистон ССР маданият министри Ғ. Нажимов билан учрашиб, ундан қуйидаги интервьюни олди.

— Совет Иттифоқининг чет мамлакатлар билан бўлган дўстона маданий алоқаси узлуксиз ўсмоқда ва мустаҳкамланмоқда. Бельгияда ўтказилажак Совет маданияти кунлари мамлакатимизнинг Европа давлатлари билан бўлган маданий ҳамкорлигининг яна бир ёрқин мисолидир. Кунларда қатнашиш ҳуқуқи республикамизга насиб этган экан, бу жуда юксак шараф, албатта.

Бельгия жамоатчилиги Ўзбекистоннинг экономика ва маданият тараққиётидаги ютуқлари тимсолида мамлакатимиз қардош республикаларининг муваффақиятларини кўрадилар. Шунинг учун ҳам республикамиз жамоатчилиги «Бельгия—СССР» Ассоциациясининг Совет маданияти кунлари рамкасида Ўзбекистон ССР меҳнаткашлари турмуш тарзини намойиш қилиш ҳақидаги таклифини алоҳида мамнуният билан қарши олди. Кўпгина министрлик ва идоралар, республика Фанлар академияси, чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқалар Ўзбекистон жамияти, ижодий союзлар биргаликда Бельгияда бўладиган Совет маданияти кунлари программасини тайёрладилар.

Делегациямиз Бельгия жамоатчилигининг ҳар хил тоифаси вакиллари билан учрашади. Брюсселда очиладиган улкан кўргазма Ўзбекистоннинг босиб ўтган йўли, Совет ҳокимияти давридаги социал-иқтисодий қайта қурилиш ва юксалишлар ҳақида ҳикоя қилади.

Ўзбекистоннинг кўпгина корхоналари кўргазмага ўзларининг маҳсулотини тақдим этадилар. Шунингдек, виставкага пахта териш ва ирригация машиналарининг моделлари, ирригация қурилишлари ва архитектура ёдгорликларининг макетлари қўйилади.

Совет маданияти кунларида Ўзбекистон санъат усталари, «Баҳор», «Лазги» ансамбллари ва бошқа бадиий коллективларнинг солистлари ранг-баранг программада концерт берадилар. Айни бир пайтда «Ўзбекфильм» киностудиясида ишлаб чиқарилган бадиий фильмлар намойиш этилади. Улар орасида «Абу Райҳон Беруний», «Ўтган кунлар», «Улуғбек юлдузи» каби экран асарлари бор.

Ҳеч шубҳа йўқки, Ўзбекистон мисолида Бельгияда ўтадиган Совет маданияти кунлари Бельгия ва СССР халқлари ўртасидаги маданий ва иқтисодий алоқалар тараққиётига қимматли ҳисса қўшади.

«САЛЮТ-4» ЕР АТРОФИНИ 4200 МАРТА АЙЛАНДИ

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 19 сентябрь. (ТАСС). Ўтган йили 26 декабрь куни Ер атрофи орбитасига чиқарилган «Салют-4» илмий станциясининг автоматик режимдаги учиши давом этмоқда.

Станция Москва вақти билан соат 15 гача ер атрофини 4200 марта айланиб учди.

Янги ишлаб чиқарилган қўшимча программага мувофиқ, астрофизик тадқиқотлар бажарилди. Шу билан бирга рентген телескопи — «филин» спектрометри ёрдамида единороб юлдузлар туркумидаги кучли рентген нурланиши манбаи кузатилди. Телескоп-спектрометрнинг ҳамма иш диапазонларида аниқ сигналлар қайд этилди.

Айни вақтда шу манбанинг ўзи П. К. Штернберг номли давлат астрономия институти ердаги станцияларининг оптик аппаратлари ёрдамида тадқиқ этилди.

Телеметрия ахбороти маълумотларига қараганда, станция ичидаги системалар нормал ишлаб турибди. Станциядан олинаётган ахборот ишлаб чиқилмоқда ва ўрганилмоқда.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ОҚ УЙДА УЧРАШУВ

ВАШИНГТОН, 19 сентябрь. (ТАСС). Бу ерга келган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Оқ уйда АҚШ президенти Ж. Форд билан учрашди.

Амалий ва конструктив руҳда ўтган суҳбат давомида Совет — Америка муносабатларининг бир қанча муҳим масалалари, шу жумладан стратегик қурол-яроғларни чеклаш масалалари муҳокама қилинди. Совет Иттифоқи ва АҚШ учун ўзаро қизиқиш туғдираётган баъзи бир халқаро проблемалар хусусида ҳам фикрлашиб олинди.

Олий даражадаги Совет—Америка учрашувлари вақтида эришилган битимлар ва аҳдномаларга биноан иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларни янада ҳар томонлама ривожлантириш ва яхшилашни давом эттиришга иккала томон бел боғлаганлиги таъкидлаб ўтилди.

Суҳбатда: совет томонидан — СССРнинг АҚШдаги элчиси А. Ф. Добринин ва СССР Ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзоси Г. М. Корниенко; Америка томонидан — АҚШ давлат секретари Г. Киссинжер ва АҚШнинг СССРдаги элчиси У. Стессел қатнашдилар.

КАПИТАЛИЗМ ИЛЛАТЛАРИ

МАОРИФ АҲЛИНИНГ ҚАТЪИЙ ТАЛАБИ

Капитализм дунёсида турли касб эгаларининг ҳар хил йўллар билан камситилиш ҳоллари одат тусига кириб қолган. Кейинги йилларда Америка Қўшма Штатларида мактаб ўқитувчиларининг меҳнатлари ҳаддан ташқари камситилаётганлиги тўғрисида кўплаб хабарлар олинаётир.

Айниқса, мамлакатнинг барча меҳнат аҳли билан бир қаторда маориф ходимларининг меҳнатлари оёқ ости қилинаётганлиги тобора авжига чиқмоқда. Бунга жавобан, АҚШ мактабларининг ўқитувчилари кенг кураш майдонига чиқмоқдалар. Улар ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилиш учун курашни кун сайин кучайтирмоқдалар. Тинч океанидан тортиб Атлантика соҳилларигача ҳамда Канада чегарасидан бошлаб мамлакатнинг жанубида жойлашган штатларгача бўлган бутун территорияда Америка Қўшма Штатлари маориф ходимларининг жуда кўпчилик қисми забастовка эълон қилиб, маориф соҳасида ҳукумат кўраётган «тадбир»ларга қарши чиқмоқдалар. Улар кундан-кунга ошиб бораётган нарх-навонинг ўқитувчилар тирикчилигини қийинлаштириб юбораётганлиги учун иш ҳақининг кўпайтирилишини қаттиқ талаб қилмоқдалар. Шунинг учун ҳам улар меҳнат шароитларининг яхшиланишини, ўқитувчиларга бўлган муносабатларнинг ўзгаришини қатъий туриб талаб қилмоқдалар. Ҳозирги кунга келиб бундай талаблар билан чиқаётган ва ана шу йўлда иш ташлаган ўқитувчиларнинг сони 125 минг кишидан ошиб кетди.

Америка Қўшма Штатларининг асосий шаҳарлари ҳисобланган Нью-Йоркда ва Чикагода ўқитувчиларнинг забастовка курашлари айниқса кенг тус олаётир.

Мамлакатда қимматчилик доимо ортиб бораётганлиги муносабати билан иш ҳақининг автоматик тарзда оширилиши тўғрисидаги қоидани коллектив шартномага киритиш зарурлиги ўқитувчиларнинг асосий талабларидан биридир. Чунончи, Чикагода иш ташлаган ўқитувчилар ана шундай ҳақли талабни мамлакат маъмурлари олдига қўймоқдалар.

Нью-Йорк ўқитувчилари маъмурларнинг шаҳар бюджети маблағларини «тежаш» тўғрисида эълон қилган сиёсатига биноан янги ўқув йили арафасида ишдан бўшатиб юборилган ўз касбдошларининг қайтадан ишга олинишини талаб қилиб чиқдилар.

Иш ташловчилар ўз талабларининг қондирилиши зарурлигини қатъият билан маъмурлар олдига қўймоқдалар. Чунки, бу таклиф айни бир вақтда ишдан бўшатилмай қолган ўқитувчиларнинг ҳам иш шароитларини яхшилашга ёрдам бериши мумкин. Негаки, Америка мактабларида синфлардаги ўқувчилар сонининг ҳаддан ташқари тўлиб-тошиб кетаётганлиги уларнинг меҳнат шароитларини янада оғирлаштириб юбормоқда. Забастовкачилар синфларда ўқитилаётган ўқувчилар сонини қисқартиришни ҳам маъмурлар олдига қўймоқдалар.

Бундай ҳол капиталистик мамлакатларнинг кўпчилигида мавжуддир. Шунинг учун ҳам улар ўз ҳақ-ҳуқуқлари учун курашни тобора кенгайтирмоқдалар.

А. А. Громиконинг Г. Киссинжер билан суҳбати

ВАШИНГТОН, 20 сентябрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико кеча АҚШ давлат секретари, президентнинг миллий хавфсизлик масалалари билан шуғулланувчи ёрдамчиси Г. Киссинжер билан учрашди ва суҳбатлашди.

Улар, жумладан, стратегик қурол-яроғларни чеклаш тўғрисида СССР билан АҚШ ўртасида янги узоқ муддатли битимни тайёрлашга доир масалаларни муҳокама қилдилар.

Г. Киссинжер шу куни А. А. Громико шарафига зиёфат берди. Зиёфат чоғида амалий суҳбат давом эттирилди. Бошқа масалалар қаторида Яқин Шарқдаги аҳвол ҳам муҳокама қилинди.

Астронавтлар Москвага учиб кетишди

ВАШИНГТОН, 20 сентябрь. (ТАСС). «Союз» ва «Аполлон» кемаларида космосга қилинган тарихий парвоз иштирокчилари— америкалик астронавтлар Т. Стаффорд, В. Бранд ва Д. Слейтон кеча Эндрюс ҳарбий-ҳаво базасидан махсус самолётда Совет Иттифоқига учиб кетдилар. Астронавтларнинг оила аъзолари, давлат департаментининг, аэронавтика ва космик тадқиқотлар миллий бошқармасининг вакиллари ҳам улар билан бирга жўнаб кетишди.

Америкалик астронавтлар 20 сентябрдан 4 октябргача давом этадиган визит чоғида Москвада, Ленинград, Киев, Волгоград, Новосибирск, Сочи ва Тбилисида бўладилар.

ОРДЕН ТОПШИРИЛДИ

КИЕВ, 19 сентябрь. (ТАСС). СССР Фанлар академияси 250 йиллигига бағишланган тантаналар арафасида совет фани, экономикаси ва маданиятини ривожлантириш, юксак малакали илмий кадрлар тайёрлаш соҳасидаги хизматлари учун Украина ССР Фанлар академияси Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотланди.

Бугун «Украина» маданият саройида партия ва совет органлари, саноат ва қишлоқ хўжалиги, жамоат ва маданият ташкилотлари вакиллари иштирокида академияга Ватаннинг юксак мукофотини топширишга бағишлаб республика Фанлар академиясининг умумий йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Олий Совети Президиуми аъзоси, Украина Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. В. Шчербицкий сўзга чиқди.

Ўрток В. В. Шчербицкий йиғилиш иштирокчиларининг гулдурос қарсаклари остида Украина ССР Фанлар академиясини Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотлаш ҳақида СССР Олий Совети Президиумининг фармонини ўқиб берди ва орденни академия байроғига тақиб қўйди. У, Украина Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва ҳукумати номидан самимий табриклади.

Йиғилишда Украина ССР Фанлар академиясининг президенти академик Б. Е. Патон доклад қилди.

Тантанали йиғилиш иштирокчилари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советига баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар.

ЮРАК ДАРДИГА ДАВО ТОПИЛАДИ!

Юрак касаллигини аниқлаш ва даволаш проблемасига бағишланган республика илмий-назарий конференцияси Тошкентда икки кун давом этди. Докладлар ва лекцияларда медицинанинг шу соҳасида олимлар эришган ютуқлар умумлаштирилди, Кардиологиянинг Ўзбекистон учун энг зарур бўлган масалаларини янада такомиллаштириш, унификациялаш ва координациялаш йўллари белгиланди.

Республикада ихтисослаштирилган кардиология медицина хизматини такомиллаштиришга учрашув қатнашчилари асосий эътибор бердилар.

Конференция ишида Ўзбекистоннинг таниқли олимлари билан бирга СССР медицина фанлари академияси А. Л. Мясников номидаги кардиология институтининг етакчи мутахассислари иштирок этишди. (ЎзТАГ).

ШОИР ХОТИРАСИ

Кўплаб лирик ғазаллар, достонлар, пьесалар ижод этган, ўзбек адабиётшунослигига катта ҳисса қўшган Собир Абдулла туғилган кунга етмиш йил тўлди. Китобхонлар, томошабинлар, шоирнинг ёрбиродарлари шу санани эсга олиш учун 19 сентябрь куни Тошкентдаги Муқимий номли театрга тўпландилар. Улар халқ шоирининг Ўзбекистон адабиётини ривожлантиришдаги катта хизматларини таъкидлаб ўтдилар.

Концертда Собир Абдулла шеърлари ва қўшиқлари янгради. Муқимий номли театр артистлари халқ шоирининг неча йиллардан бери шу театр репертуарига ҳусн бўлиб келаётган асарларидан айрим саҳналарни кўрсатдилар. (ЎзТАГ).

ЎН ИККИ ЯШАР СТУДЕНТ

ЕРЕВАН, 20 сентябрь. (ТАСС мухбири М. Маркарян). Политехника институтининг ўқитувчилари ва юқори курс студентлари кеча абитуриент Давид Арутюнянни самимий табрикладилар. Унга студентлик билети топширилди. Давид тўртта кириш имтиҳонининг ҳаммасини «аъло» баҳоларга топширди ва ўн икки яшарлигидаёқ кибернетика факультетининг студенти бўлди.

У болалигидаёқ ғоят қобилиятли эканлигини кўрсатди. Беш ярим яшарлигида математикага асосий эътибор берилган мактабга ўқишга кириб, ўқиш-ёзишни, ҳисоблашни билар, арифметика масалаларини ҳал қила оларди. Давид етти яшарлигида 3-синфнинг, 10 яшарлигида эса 8-синфнинг ўқувчиси бўлди. У, 9-10-синфлардагина тўла ўқиди.

Республиканинг мана шу энг ёш студенти спорт билан қизиқади, музикани севади, чет тилларни ўрганиш билан астойдил шуғулланади.

МЕҲМОНЛАРИМИЗ ИСТАГИ

ПАХТАНГИЗГА ҚОЙИЛМИЗ

Желаем читателям газеты „Совет Ўзбекистони" здоровья счастья и успехов в труде. Освоителям Голодной степи желаем отличного урожая хлопка. 5 200 000 т Узбекской ССР.

Белоусова Людмила
Протопопов Олег

Серқуёш ўлканинг денгиздек чайқалиб турган яшил далаларида «дур» тераётган марди-майдонларни кўришга муяссар бўлдик. Биз кўпдан бери эшитиб юрган, партиямиз доно сиёсати ва инсон қудрати туфайли бўстонга айланган Мирзачўлни «оқ олтин» кони деса арзигулик экан. Лўппи бўлиб очилган бир дона кўсакни қўлга олганингда, граммлардан 5 миллион 200 минг тонналик хирмон уюшга азм-қарор қилган пахтакорлар, механизаторлар ғайратига таҳсин-у тасаннолар айтгинг келади. Биз, Ленинград муз устида балети артистлари номидан ҳорманг пахтакорлар, улкан хирмонингизга барака, деймиз.

Людмила БЕЛОУСОВА,
Олег ПРОТОПОПОВ,
муз устида фигурали учиш бўйича жаҳон чемпионлари, муз устида балет усталари.

ЗАМОНАМИЗНИНГ ЕНГИЛМАС КУЧИ

Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти кенгашининг XII сессияси 19 сентябрда Москвада ўз ишини тамомлади.

Сессияда бош декларация қабул қилинди. Бу декларацияда таъкидлаб ўтилганидек, Осиё ва Африка халқларининг миллий-озодлик ҳаракати кейинги йилларда анча катта муваффақиятларга эришди ва бу ҳаракатда таърихий аҳамиятга молик ижобий ўзгаришлар содир бўлмоқда.

Ҳужжатларда Осиёда коллектив хавфсизлик проблемаси ғоят актуал проблема эканлиги кўрсатиб ўтилди.

Сессия озодлик ва демократия учун курашаётган Чили халқи билан бирдам эканлигини изҳор қилди.

Сессия қатнашчилари герман фашизми ва япон милитаризми устидан қозонилган Ғалабанинг 30 йиллиги хусусида резолюция қабул қилдилар.

Жаҳоннинг барча мамлакатларидаги соф виждонли кишилар 30 йил ичида босиб ўтилган йўлга назар солиб, озодлик революциясининг муваффақиятлари жаҳон социалистик системаси ва халқаро ишчилар ҳаракатининг муваффақиятлари билан боғлиқ деб ҳисобламоқдалар. (ТАСС).

СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ЮТУҚЛАРИ КЎРГАЗМАСИДА

ЗАВОДДАН ТАЙЁР ТЎҒОН ЧИҚАДИ

Уфадаги Фрунзе номли резинатехника буюмлари заводига «Тўғон юборинг» деган илтимоснома келса, ҳеч ким ажабланмайди. Бу ерда мембрана типидаги юмшоқ тўғонлар кўплаб ишлаб чиқарила бошлади.

Кичик-кичик жилғалар, сойларда тош, бетон, ёғочдан гидротехника иншоотлари қуриш қимматга тушади. Бундай жойлар учун тайёр тўғон буюриш осон, тез ва арзонга тушади. Жанубий Гидротехника ва мелиорация илмий-тадқиқот институти билан Новочеркасск инженерлик мелиорация институтининг ходимлари таклиф этган янги конструкция туфайли шундай вариантни қўллаш мумкин бўлди.

Тўғон резина аралаштирилган пишиқ газламадан тайёрланади. Унинг ҳар квадрат метри 40 тоннагача юкка чидаш бера олади. Юмшоқ ва енгил тўғонни тўп қилиб ўраб ишлатиладиган жойга осонгина элтиш мумкин. Уни ўрнатиш қолади холос. Тўғон ости дарё туби ва нишаблигидаги бетон ёстиқларга маҳкамланиб, усти пўлат арқон ёрдамида қирғоқдаги анкер қозиқларга тортилади.

Тўғон олдидаги сув юзи 2-4 метр кўтарилади. Шундай қилиб ҳосил қилинган хавзадан 30-50 гектар суғориладиган яйловларга, сабзавот ва бошқа экин майдонларига сув чиқариш мумкин. Тўғон 8 йилдан 10 йилгача хизмат қила олади. Уни қуриш нархи одатдагидек тўғондан тўрт баравар арзонга тушади ва биринчи ишлатилган йилиёқ қопланади.

СССР халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг «Мелиорация ва сув хўжалиги» павильонида мембрана типидаги тўғон макети намойиш қилинмоқда.

«ТЕМИР» ОЙНА

Ойна ва шиша намликка, иссиқликка бардош бераверади, у электр токини ўтказмайди, шунингдек уни яна кўп қимматли хоссалари бор. Лекин унинг биттагина айби — мўртлигидир. Хўш, ойнанинг ҳамма фазилатларини бошқа материалларга хос пишиқлик билан қўшиб бўлмасмикин? Шундай изланишлар натижасида шлакоситалл вужудга келди. Уни шиша дейишмайди. Аниқроқ қилиб айтилса шиша кристаллик материалдир. У металлургия шлаки, кварц қуми ва бошқа баъзи қўшимчалар пиширилиши натижасида ҳосил қилинган шиша массасидан олинади.

Уни тайёрлаш қийин эмас. Масса прокат машинасига берилади ва узлуксиз лента чиқариб туради. Лентага махсус печда термик ишлов берилган, маълум катталикдаги тахталар қилиб қирқилади. Шу тахталар юзига керамик бўёқ суртилади ва у пиширилади. Тим кўк, сариқ, яшил, кулранг, шлакоситалл рангли тиниқмас ойна сингари кўринса-да аммо у жуда пишиқ бўлади. Унинг юзига бирон нарсани урсангиз темир тахта овозига ўхшаш овоз чиқади. Бундай плиталар биноларнинг ички ва ташқи деворларини, балкон ихоталарини безайди.

Янги материал ҳам кўркам, ҳам пишиқдир. Кимёвий актив моддаларга бардош бера олганлигидан газ мўриларини, электролиз ванналари, кислота чонлари юзини қоплашда танҳо материал ҳисобланади. У шиша сингари намлик ва булғанган ҳавони писанд этмайди. Шунинг учун ҳам ундан деворлар, устунларни коррозиядан ҳимоя қилишда, пол бетига қоплашда фойдаланилади. Ундан ҳаво электр линияларида ишлатилувчи изоляторлар ҳам ясалади.

Янги қурилиш материали Донецк область Константиновский «Автостекло» заводида ишлаб чиқарилмоқда. СССР қишлоқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида шлакоситалл ва ундан ишланган буюмларнинг намуналарини кўриш мумкин.

КИМЁГАРЛАРНИНГ БАЛИҚЧИЛАРГА ЁРДАМИ

Маълумки, балиқчилик хўжаликларда, шунингдек савдо-сотиқ корхоналарида янги балиқни сақлаш ва ташишда катта қийинчиликлар юз беради. Аммо кейинги вақтларда янги балиқ сақлаш муддатини анъанавий усул-тузлаш усулини қўлламай ҳам анча узайтириш мумкин бўлмоқда. Иркутск Органик кимё илмий тадқиқот институтининг ходимлари юксак бактерицид (бактерия кушандаси) активликка эга бўлган полициклин препаратини олиш методини ишлаб чиқдилар. Совутилган денгиз сувига озгина шу препарат сепилса балиқ 15-20 кун мобайнида биринчи сорт даражасида тураверади. СССР халқ хўжалик ютуқлари кўргазмасининг «Ҳовуз хўжалиги» павильонида кўрсатилаётган янги аппарат Азов—Қора денгиз ҳавзасида ўтказилган кўпдан-кўп тажрибаларда шу хоссасини кўрсатди.

Иркутсклик кимёгарлар давлат кўл ва дарё балиқчилик хўжалиги илмий-тадқиқот институтининг коллективи билан биргаликда янги самарали безарар препаратлар яратиш устида ишлаяптилар. Шулар жумласидан бўлган ихтиоцид препарати ҳовузларни қимматбаҳо зот балиқ боласини қирадиган кераксиз балиқ турларидан холи қилишга имкон беради.

ТАРОЗИ—КАССИР

Бу тарози бемалол сотувчи билан кассир ўрнини боса олади. У қўйилган молни тортиши билан бирга унинг нархини ҳам кўрсатади. Молнинг вазни нархига автомат тарзда зарб қилинади. Асбоб бир лаҳзада — бир секундда 40 граммдан 3 килограммгача ҳар қандай миқдордаги маҳсулотнинг нархини, массасини ва қимматини кўрсатади. Маҳсулот ўралган бўлса ёки тарада бўлса қоғоз ёки тара вазни чиқариб ташланади.

Интеграл микросхема асосида ясалиб, столга қўйиб ишлатиладиган янги тарози СССР халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг «Стандартлар» павильонида намойиш қилинмоқда. Киевдаги Дзержинский номли тажриба порцион автоматлар заводи шундай тарозини ясамоқда.

(ТАСС мухбирлари).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

АХЛОҚ ВА ОДОБ МАВЗУИДА

МУОМАЛАДА ГАП КЎП

Халқимиз «Муомалада гап кўп» деб бежиз айтмаган. Ҳақиқатан ҳам муомала инсоннинг энг улуғ фазилатларидан.

Ҳаётда суҳбат, муомала юзасидан не-не яхши ва ёмон воқеалар юз берганлиги ҳаммага маълум. Нияти бузуқ, ғаразгўй киши ёмон муомаласи билан ҳаммани ўзидан бездирса, яхши ниятли киши эса яхши муомала, ширин суҳбат билан киши дилига малҳам бўлиб, одамлар ҳурматини қозонади, эл муҳаббатига сазовор бўлади. Совуқ гап, ёмон муомалачи? У соғ одамни руҳан эзиши, оқибат касал қилиши, умрини қисқартириши мумкин. Сиз агар соппа-соғ бир кишини кўриб «мунча рангингиз сарғайиб, сўлиб қолипсиз, касалмисиз?» десангиз, дарров унинг ўзгариб кетиши, бу гапни агар яна икки-уч киши қайтарса шу одам тамом касалга ўхшаб қолиши ҳеч гап эмас.

Бир воқеа: бир олим юрак касаллиги билан оғриб, касалхонада даволанади. Докторларнинг дори-дармонидан ташқари уларнинг яхши муомаласи касалга даво бўлади. Бунинг устига ёру дўстларининг касалхонага йўқлаб келиб, кўнгил сўраб туришлари ҳам касалга руҳан озиқ беради ва уни тетиклантиради. Олим касалхонадан соғайиб чиқади ва боягидай иш фаолияти ошади. Бир куни унинг юрак касаллиги яна қайтарилади. Бунга хунук бир муомала сабаб бўлади. Унинг уйига яқин бир таниши келиб, асоссиз ҳақорат қилади. Гўё олим уни кимгадир ёмонлаган эмиш, олим бу гап нотўғри эканлигини айтади. Лекин у ўжар одамни сира қанотлантиролмайди. Хуллас шу куни унинг касали оғирлашиб яна касалхонага кетади. Икки-уч кун ўтгач олимни ҳақорат қилган киши масалани аниқлаб, ноўрин танбеҳ қилганлигини айтиб, олимдан узр сўрагани касалхонага келади. Лекин энди бу узр кеч эди.

Кўпгина идора бошлиқлари, масъул раҳбар ходимлар кишилар билан бўладиган муомалага катта эътибор берадилар. Улар, қандай мансабда бўлишларидан қатъий назар, қабулга кирган ҳар бир одамни ҳурмат билан кутиб олиб, унга мурувват кўрсатишга, унинг илтимосини бажаришга ҳаракат қиладилар. Агар илтимосини бажаришга имконият бўлмаса, у кишини яхши гап, муомала билан ҳурсанд қилиб чиқаради. Лекин бу яхши инсоний фазилат ҳаммада ҳам бўлавермайди.

Бир куни М. исмли бир таниқли ижодкор Тошкент шаҳар телефон бошқармасидан асаби бузилиб чиқди. У ташқаридаги зинада деворга суянганича қон босими ошиб, бир аллозда ўтириб қолди. У уйига телефон тушириш учун бу ерга жуда кўп қатнаган. Бошлиқ, мана бугун, мана эрта, деб бир йил овора қилиб, ниҳоят, у кишини бош инженерга рўпара қилган. Шу куни инженер «Менинг сиз билан гаплашишга вақтим йўқ, қисқаси, сизга телефон тушириб беролмаймиз. Қани чиқинг!» деб уни беобрў қилиб кабинетидан чиқарган.

Муомала ҳар қаерда, ҳар хил шароитда ва турли тоифадаги одамлар билан бўлиши мумкин. Масалан, муомала кўчада, идорада, таниш-билишлар, қавм-қариндошлар орасида бўлади. Лекин киши ҳаётига энг таъсирчанлиги оиладаги муомаладир. Халқимизда ошириб айтилган бўлса ҳам «кўчадан хафа бўлсанг, уйингга бор, уйингдан хафа бўлсанг гўрга бор» деган гап бор. Ҳар қандай хафачилик биринчи навбатда уйда, оилада ёзилади. Инсоннинг кўп вақти оилада ўтади. Унинг роҳати ҳам, азоби ҳам кўпрок ўз хонадонида юз беради. Бу роҳат ёки азоб биринчи навбатда оиладаги муомалада кўринади. Масалан, ота-она, эр-хотин ёки ота-бола бир-бирига ҳурмат билан муомалада бўлса, оилага тинчлик, ҳузур-ҳаловат ва барака киради. Агар бунинг тескариси яъни ё эр, ё хотин, ё фарзанд қўпол муомалада бўлса, жанжалкаш бўлса бу хонадондан файз ва барака кўтарилади. Бу хонадонга келган меҳмон ҳам ҳижолат бўлади, еган-ичгани татимайди. Бу оилада ёмон муомалага бардош берган эр ҳам, хотин ҳам асабийлашади ва тез қарийди. Бу ҳақда халқимиз шундай бир матал тўқиган; оилалик ака-укадан биров сўрабди: «Сиз бу кишининг укаси бўлишингизга қарамай қариб қолгансиз? Акангиз бўлса сизга қараганда анча ёш кўринади. Бунинг сири нимада?». Ука бу саволга жавоб бермай ҳалиги кишичи акасининг уйига таклиф қилади. Акасиникига бориб ука: «Келин ая, сизга меҳмон олиб келдим», дейди. Уй бекаси «Меҳмонингиздан ҳам айланай, ўзингиздан ҳам, хуш келибсизлар» деб уларни илиқ сўз билан кутиб олади. Дарров дастурхон ёзиб, меҳмонни яхши муомала билан ҳурсанд қилади. Ука ичкари уйга қараб: «Келин ая, ковунингизнинг яхшисидан сўйиб чиқсангиз» дейди. Келин ая: «Хўп бўлади, жоним билан» деб узоқдан бир қовунни кўрсатади. «Шуни сўйсам бўладими!». Ука: «Йўқ, бошқасини» дейди. Келин ая битта қовунни беш, олти хил қилиб кўрсатади. Охири ука: «Ҳа, шунисини сўйинг», деганда ўша қовунни сўйиб келади. Шу билан хайр-мазур қилиб, улар ҳурсанд бўлиб чиқишади. «Энди бизникига юринг» деб ука меҳмонни ўзиникига олиб киради. Улар остонадан қадам қўйишлари билан уй бекаси меҳмонга эшиттириб эрини қарғайди. «Меҳмонинг ҳам қурсин, ўзинг ҳам қуриб кет. Ўзинг бўлиб, энди меҳмонинг қолдими?» дейди, шаллақилик қилиб эрни ҳам, меҳмонни ҳам ҳижолат қилади. Эрнинг ўзи дастурхон ёзади. Ҳовли супуриб, эрини қарғаб юрган хотинига: «Хотинжон, қовунларингиздан бирини сўйиб чиқа оласизми?» дейди эр. Хотин: «Бу нима деганингиз, ўзи биттагина қовунингиз бор-ку, нимасини танлайман. Ўзингиз сўйиб нафсингизга енг» дейди. Шундан кейин ука меҳмонга: «Ҳали акамникида келин аямнинг ширин муомаласини ва биттагина қовунни ҳар хил қилиб кўрсатиб, уйига худди бир арава қовун тушгандай йўқни бор қилиб кўрсатганлигини кўрдингиз. Мана энди менинг хотинимнинг ҳам муомаласини ва қовун ҳақидаги сўзларини эшитдингиз» дейди ва акасига қараганда қариб қолганлигининг сабабини мана шу оила билан бўлган муроса ва муомаладан эканлигини айтади.

К. деган бир танишимнинг оилавий аҳволини биламан. У «уйланганимга 20 йил бўлган бўлса, шу давр ичида хотинимдан бирор оғиз ширин сўз эшитганимни эслолмайман» деб ҳасрат қилади.

Бу оиланинг сири фақат қўшниларигагина аён. Ташқаридагилар эса бу аёлни хўп дилбар, ширинсўз жувонда дейишади. Бунақа одамларни халқимиз «Кўча хандон, уйи зиндон» деб тўғри айтган.

Яна бир оила эса бунинг тескариси. Хотин бекаму кўст уй бекаси. Ҳам ҳусндор, ҳам эпчил, ҳам ишлайди, ҳам рўзғорни эплайди. Эр бўлса ичкиликка муккасидан кетган, топганини кўчада сарф қилади. Уйда ҳеч сабабсиз хотинини ҳақорат қилади. Бу оилада ҳар куни жанжал. Бу эр-хотинга қўшнилар шундай от қўйишган. Хотинни «сунбул», эрни эса «думбул» дейишади.

Биз айтиб ўтган бу воқеалар ҳаёт тажрибаси сифатида шуни эслатадики, инсоннинг яхши, қувноқ, соғлом ва бахтли яшаши учун биринчи навбатда аҳиллик, хушмуомалалик керак! Яхши муомала йўқ жойда ҳеч нарса татимайди. Шунинг учун ҳар бир киши инсоний фазилатлардан бири бўлган бир-бирига ҳурмат, хушмуомалаликни сира унутмаслиги керак.

Ўткир РАШИД,
ёзувчи, доцент.

СПОРТ

САЙФИДДИН—ЯНА ЖАҲОН ЧЕМПИОНИ

Китоблик Ходиполвон Исаевнинг ўғли Сайфиддин яна бир бор шуҳрат қозонди. Шу кунларда Белоруссия пойтахти Минскда самбо кураши бўйича давом этаётган жаҳон чемпионатида Сайфиддин маҳорат кўрсатди. У 48 килограмм вазнли полвонлар билан беллашувда чапдастлик қилиб ғолиблик шоҳсупасининг энг юқорисига кўтарилди. Ўзбекистонлик чемпион ҳал қилувчи курашда болгар полвони Георгий Стойчев билан беллашиб, ғалаба нашидасини суриш учун бор йўғи 39 секунд вақт сарфлади. Беллашувда ўз рақибини эпчиллик билан икки маротаба кўтариб урган Сайфиддиннинг қўли баланд келганда мухлислар олқиши янгради.

Шу тариқа самбо бўйича Ўзбекистон терма командасининг катта тренери Г. Калеткиннинг шогирди Сайфиддин Ходиев жаҳон чемпиони деган шарафли номни яна бир бор сақлаб қолди. Сайфиддиннинг спорт маҳорати чўққилари сари интилиши устозлару мутахассисларни ҳайратга солмоқда. Тиним билмас, меҳнатсевар полвон йигит қисқа йиллар ичида миллионлаб мухлисларга танилди. У ўтган йили ёзида Улан-Баторда ўтказилган жаҳон чемпионатидан кўксига олтин медаль тақиб қайтганди. Орадан бир йил ўтар-ўтмас жаҳон чемпиони деган фахрли номга лойиқ спортчи эканлигини иккинчи бор намойиш қила олди.

Сайфиддин яна жаҳон чемпиони бўлганлиги ҳақида Бутуниттифоқ радиосининг хабари республика спорт жамоатчилиги, физкультурачилик ҳаракати активлари, спортчилару мухлисларни беҳад қувонтирди. Биз Меҳнат Қизил Байроқ орденли пахтакор Ходиполвон Исаев ҳамда таниқли пиллакор Мунаррам Шокироваларни фарзандлари Сайфиддин қўлга киритган катта зафар билан муборакбод этамиз. Самбочи Сайфиддиннинг республикамиз, қолаверса мамлакатимиз спорт шуҳратини оширишга бундан буён ҳам ҳисса қўшиши йўлидаги ҳаракатларига омадлар тилаймиз.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

САВДО ТАШКИЛОТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

1976 ЙИЛГА МЎЛЖАЛЛАНГАН
РАНГ-БАРАНГ РАСМЛАР БИЛАН БЕЗАТИЛГАН
БОЛАЛАР ДЕВОР ТАБЕЛЬ-КАЛЕНДАРИ
НАШРДАН ЧИҚДИ

КАЛЕНДАРЬ «ҲАР ДОИМ ҚУЁШ БУЛСИН» ДЕБ НОМЛАНГАН БУЛИБ, УНДА УЗБЕК МИЛЛИЙ ҚУҒИРЧОҚЛАРИНИНГ РАНГЛИ ФОТОЛАРИ, МУҲИМ САНАЛАР РУЙХАТИ БЕРИЛГАН.

КАЛЕНДАРЬ ТЕКСТИ ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА БЕРИЛГАН.
Бир нусхасининг нархи 6 тийин.
25 процент скидка билан сотилади.
Мурожаат учун адрес: 700000, Тошкент, ГСП, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй, телефонлар: 33-58-72; 33-38-80.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00— МОСКВА. 17.25 — ТОШКЕНТ. 17.30 — Санъат ғунчалари. 18.00 — **Футбол:** «ПАХТАКОР» — «ШАХТЕР». 19.50 — «АХБОРОТ». 20.05— «Турмуш ва маданият». 20.30 — «АХБОРОТ». 20.50 — КПСС XXV съездига меҳнат рапортлари. 21.20 — **Телеминиатюралар.** 22.00 — МОСКВА. «ВАҚТ». 22.30 — Телефильм. 23.30 — Самбо кураши бўйича жаҳон чемпионати. **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — **Оқ бўрилар** (бадиий фильм). 11.45 — Ўқитувчилар, сизлар учун. 12.15 — Ҳамма нарсани билишни истайман. 12.45 — Фильм-концерт. 13.50 — Киноэкран янгиликлари. 14.20 — Концерт. 15.20 — Адабий театр. 17.25 — МОСКВА. 18.00 — Халқаро понорама. 18.50 — Мультфильм. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — **Киносаёҳатчилар клуби.** 20.15 — **Ғайри табиий одам** (бадиий фильм). 21.30 — ТОШКЕНТ. 22.30 — **Шайтон малайлари** (бадиий фильм). **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 18.30 — ФРУНЗЕ.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 21/IX да **Шоҳ Эдип.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 21/IX да **Олифта** (кундузи), **Жоним фидо** (кечқурун), 22/IX да **Ҳижрон.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Бобби — БИЛИМЛАР УЙИ (13.00, 16.00), «САНЪАТ САРОЙИ», «ЧАЙКА», «ҚОЗОҒИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК», «МОСКВА», «ДРУЖБА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

Тақдиримни излайман — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда).

ЁЗГИ БИНОДА

Бобби — «ФЕСТИВАЛЬ».

Ҳамма далиллар унга қарши — «ХИВА».

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, ТОШКЕНТ, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР
Коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Эълонлар — 338142.
Р. — 03630. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. — 221.